

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η ενότητα του ευρωπαϊκού πολιτισμού

Με τον όρο «πολιτισμός» εννοώ πρώτα απ' όλα αυτό που εννοούν οι ανθρωπολόγοι: τον τρόπο ζωής ενός λαού που ζει στον ίδιο τόπο. Ο πολιτισμός αυτός φανερώνεται στις τέχνες του, στο κοινωνικό του σύστημα, στα ήθη κι έθιμά του, στη θρησκεία του. Όλα αυτά, ωστόσο, αν προστεθούν μαζί, δε φτιάχνουν τον «πολιτισμό», παρόλο που συχνά, για ευκολία, το παίρνουμε αυτό για δεδομένο. Είναι μονάχα τα μέρη που προκύπτουν απ' την ανατομία του πολιτισμού, όπως τα μέρη του ανθρώπινου σώματος. Αλλά όπως ο άνθρωπος είναι κάτι παραπάνω από συναρμολόγηση των κομματιών που αποτελούν το σώμα του, έτσι κι ένας πολιτισμός είναι κάτι περισσότερο από συνάθροιση τεχνών, εθίμων και θρησκευτικών πεποιθήσεων. Όλα αυτά επιδρούν το ένα στ' άλλο και, για να καταλάβει κανείς καλά ένα απ' αυτά, πρέπει να καταλάβει κι όλα τ' άλλα.

Είναι, βέβαια, φανερό πως ενότητα πολιτισμού υπάρχει όταν οι άνθρωποι ζουν μαζί και μιλούν την ίδια γλώσσα: γιατί το να μιλούν την ίδια γλώσσα σημαίνει πως σκέφτονται, αισθάνονται και συγκινούνται κάπως διαφορετικά από τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν μια γλώσσα διαφορετική. Όμως οι πολιτισμοί των διαφόρων λαών αλληλοεπηρεάζονται πραγματικά: στον κόσμο του

μέλλοντος, κάθε κομμάτι της γης φαίνεται πως θα επηρεάζει όλα τ' άλλα. Έχω υποστηρίξει ότι οι πολιτισμοί των διαφόρων χωρών της Ευρώπης άντλησαν, στο παρελθόν, πολύ μεγάλο όφελος από την επίδραση που είχε ο ένας στον άλλο. Ο πολιτισμός μιας χώρας που απομονώνεται θεληματικά, ή ο πολιτισμός μιας χώρας που βρίσκεται αποκομμένη από άλλες, από συνθήκες που δεν μπορεί να ελέγξει, πάσχει απ' αυτή την απομόνωση. Αλλά και η χώρα που παίρνει τον πολιτισμό από άλλες, χωρίς τίποτε να δώσει για αντάλλαγμα, και η χώρα που προσπαθεί να επιβάλει τον πολιτισμό της σε μια άλλη, χωρίς να δέχεται τίποτε για αντάλλαγμα, θα υποφέρουν, κι οι δυο, απ' αυτή την έλλειψη αμοιβαιότητας.

Η ενότητα του πολιτισμού, αντίθετα με την ενότητα στην πολιτική οργάνωση, δεν απαιτεί να είμαστε όλοι αφοσιωμένοι σε μια και μόνη αρχή: εννοείται ότι θα υπάρξει ποικιλία από αρχές. Είναι λαθεμένη η άποψη ότι το μοναδικό καθήκον που έχει το άτομο είναι το καθήκον απέναντι στο Κράτος· είναι ασύλληπτο να υποστηρίξει κανείς ότι το υπέρτατο καθήκον όλων των ατόμων θα 'πρεπε να είναι απέναντι σ' ένα Υπερ-Κράτος. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα για το τι εννοώ λέγοντας ποικιλία από αρχές. Κανένα πανεπιστήμιο δε θα έπρεπε να είναι μονάχα ένα εθνικό ίδρυμα, ακόμη κι αν επιχορηγείται από το κράτος. Τα πανεπιστήμια της Ευρώπης θα έπρεπε να έχουν κοινά ιδεώδη, θα έπρεπε να έχουν κοινές υποχρεώσεις μεταξύ τους. Θα έπρεπε να είναι ανεξάρτητα από τις κυβερνήσεις των χωρών όπου βρίσκονται. Δε θα έπρεπε να είναι ιδρύματα για την εκπαίδευση στελεχών μιας επιδέξιας γραφειοκρατίας, ή για την κατάρτιση επιστημόνων με σκοπό να ξεπεράσουν τους επιστήμονες του εξωτερικού· θα έπρεπε να φροντίζουν για τη διατήρηση της μάθησης, για την αναζήτηση της αλήθειας και - στο μέτρο που οι άνθρωποι είναι ικανοί γι' αυτό - για την επίτευξη σοφίας.

Η τελευταία μου έκκληση είναι για τους ανθρώπους των γραμμάτων της Ευρώπης, που έχουν ιδιαίτερη ευθύνη για τη διατήρηση και τη διάδοση του κοινού πολιτισμού μας.

Μπορεί να έχουμε ολότελα διαφορετικές πολιτικές απόψεις: η κοινή μας ευθύνη είναι να διατηρήσουμε τον κοινό μας πολιτισμό αμόλυντο από πολιτικές επιρροές. Δεν είναι θέμα συναισθημάτων: δεν έχει τόση σημασία αν αρέσουμε ο ένας στον άλλο, ή αν επαινούμε ο ένας τα έργα του άλλου. Εκείνο που έχει σημασία είναι ότι πρέπει να αναγνωρίζουμε τη σχέση που έχουμε μεταξύ μας και την αμοιβαία εξάρτησή μας.

(Διασκευή από το δοκίμιο του Τ.Σ. Έλιοτ, Η ενότητα του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Μετάφραση: Λότη Πέτροβιτς - Ανδρουτσοπούλου).

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. «Ο πολιτισμός μιας χώρας που απομονώνεται θεληματικά, ή ο πολιτισμός μιας χώρας που βρίσκεται αποκομμένη από άλλες, από συνθήκες που δεν μπορεί να ελέγξει, πάσχει απ' αυτή την απομόνωση». Να αναπτύξετε την παραπάνω θέση του συγγραφέα σε μια παράγραφο (60-80 λέξεις).

Μονάδες 10

B2. «Η ενότητα του πολιτισμού. . . για την επίτευξη σοφίας»: Με ποιον τρόπο και με ποια μέσα πειθούς ο συγγραφέας τεκμηριώνει τις απόψεις του στην παραπάνω παράγραφο;

Μονάδες 5

B3. **συνάθροιση, άποψη, καθήκον, επιρροές:** Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μια από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 4

B4. Να επισημάνετε τους τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου του κειμένου.

Μονάδες 6

Γ. Υποθέστε ότι συμμετέχετε σ' ένα ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με θέμα: «Ευρωπαϊκός πολιτισμός και πολυπολιτισμικότητα». Να γράψετε μια ομιλία, την οποία θα εκφωνήσετε στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, αναφέροντας τους τρόπους με τους οποίους νομίζετε ότι τα άτομα και οι λαοί μπορούν να συνυπάρξουν ειρηνικά στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία. (400 – 500 λέξεις).

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

SCHOOLDOCTOR

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Πλαγιότιτλοι παράγραφοι

- 1^η παράγραφος: Ο ορισμός του πολιτισμού και οι εκφράσεις του
- 2^η παράγραφος: Η αλληλεπίδραση των πολιτισμών και οι κίνδυνοι της περιχαράκωσης
- 3^η παράγραφος: Η ποικιλία αρχών και στόχων ως όρος της πολυπολιτισμικότητας
- 4^η παράγραφος: Ο ρόλος των πνευματικών ανθρώπων και το καθήκον τους για τη διατήρηση και διεύρυνση του κοινού πολιτισμού

B.1.

Ο συγγραφέας στο παρατιθέμενο απόσπασμα τονίζει τους κινδύνους που εγκυμονούν από τις αντιλήψεις του απομονωτισμού. Η χώρα που θα αποκοπεί από τις σχέσεις της με άλλες, κινδυνεύει να περιχαρακωθεί και να περιθωριοποιηθεί. Είναι κοινότοπο να θυμίσουμε πως κάθε διαδικασία, η οποία διευρύνει τους δεσμούς και τις μορφές επικοινωνίας των λαών διευκολύνει την πολιτιστική ανάπτυξη. Οι ελεύθερες ανταλλαγές ιδεών, εμπειριών, επιτευγμάτων βοηθούν κάθε έθνος να εξελιχθεί, να προοδεύσει. Καμμιά συνοριακή γραμμή δε σημαίνει το τέλος ενός έθνους ούτε την αρχή του. Η ιστορία της ανθρωπότητας διδάσκει προς αυτή την κατεύθυνση ότι το μεγάλο ηθικό και πολιτικό ζήτημα για την πολιτισμική εξέλιξη είναι πώς θα διατηρήσει τα σύνορά της και ταυτοχρόνως πώς θα τα καταρρίψει.

B.2.

Ο συγγραφέας στη συγκεκριμένη παράγραφο χρησιμοποιεί επίκληση στη λογική και το ήθος. «Η ενότητα ...Υπερ-Κράτος». Τεκμηριώνει την άποψή του με ένα παράδειγμα ως μέσο πειθούς. «Θα σας δώσω ένα παράδειγμα... για την επίτευξη σοφίας.» Το παράδειγμα για τα πανεπιστήμια της Ευρώπης εμπεριέχει επίσης επίκληση στη λογική και το ήθος.

B.3.

συνάθροιση	→	συγκέντρωση
άποψη	→	θέση
καθήκον	→	υποχρέωση
επιρροές	→	επιδράσεις

B.4.

Η πρώτη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό τεχνικών. Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί ανάπτυξη με ορισμό στο απόσπασμα «Με τον όρο πολιτισμός ...θρησκεία του». Στη συνέχεια αξιοποιείται η μέθοδος της αντίθεσης στο απόσπασμα «Όλα αυτά ...δεδομένο». Τέλος εμφανίζεται η μέθοδος της σύγκρισης στο απόσπασμα «Είναι μονάχα ...θρησκευτικών πεποιθήσεων».

Γ. Ενδεικτική εισαγωγή

Αξιότιμοι κύριοι

Τα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά προγράμματα αποτελούν μια πραγματικότητα ενώ στόχος και ζητούμενο μέσα από αυτά είναι η κατανόηση και αποδοχή της ευρωπαϊκής ταυτότητας και της πολυπολιτισμικότητάς της. Η ευρωπαϊκή πρόκληση είναι δημιουργική εφ'όσον εμπεριέχει την κοινή υπεράσπιση της διαφορετικότητας των πολιτιστικών και εθνικών ταυτοτήτων μαζί με τη διαφύλαξη των ανθρωπιστικών οικογενικών ιδεωδών.

Τρόποι αρμονικής συνύπαρξης ατόμων και λαών στην πολυπολιτισμική κοινωνία.

- Αναγκαία προϋπόθεση, η συλλογική αναγέννηση των ευρωπαϊκών λαών. Η γνώση της ιστορίας αποτελεί τον απαραίτητο διανοητικό εξοπλισμό για την κατανόηση της πολυπολιτισμικότητας και την αρμονική συνύπαρξη των εταίρων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- Η Ευρώπη αποτελεί μορφή πολιτισμού, συστήματος ανοιχτού και σε άλλες πολιτισμικές επιδράσεις. Για να συλλάβουμε το νόημά του πρέπει ν' ανατρέξουμε στις πηγές και τις βασικές του αρχές, που γέννησαν το Λόγο και το υποκείμενο του Λόγου τον Άνθρωπο ως μοναδικότητα, ως πνευματικά και ηθικά ελεύθερη προσωπικότητα.
- Η πολιτιστική συγγένεια των κρατών-μελών που απαρτίζουν την Ευρωπαϊκή Ένωση οδήγησε στην πραγμάτωση του οράματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα στοιχεία που συνθέτουν τη συγγένεια αυτή είναι ο αρχαίος ελληνικός ορθολογισμός, το Ρωμαϊκό Δίκαιο και ο Χριστιανισμός. Έχει ιδιαίτερη σημασία ν' αναδειχθεί η κληρονομιά του ευρωπαϊκού πολιτισμού για να θεμελιωθεί ο σεβασμός στη διαφορετικότητα ατόμων και ομάδων, η ισοτιμία των εταίρων, η κοινωνική Δημοκρατία, ο πολιτικός και πολιτισμικός πλουραλισμός.
- Η ειρηνική συνύπαρξη στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία έχει ως όχημά της την παιδεία. Με άλλα λόγια η παιδεία μας και η παιδεία των άλλων ευρωπαϊκών χωρών πρέπει να διαχύσει την ευρωπαϊκή διάσταση, να διευκολύνει τη διακίνηση ιδεών και τον προβληματισμό χωρίς ν' αποβαίνει εις βάρος της εθνικής παιδείας και της εθνικής συνείδησης.
- Στον τομέα της οικονομίας η ειδοποιός διαφορά είναι η δημιουργία μιας ευρωπαϊκής αγοράς και όχι μόνο. Το άνοιγμα των αγορών και η κατάργηση δασμολογικών και άλλων εμποδίων επιτρέπουν τη μαζική παραγωγή με αξιοποίηση των εθνικών ιδιαιτεροτήτων. Η αξιοποίηση της τεχνολογίας με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και η κατασκευή έργων υποδομής σε συνδυασμό με την επαγγελματική κατάρτιση των

εργαζομένων μπορούν ν' αναβαθμίσουν το βιοτικό επίπεδο της Ευρώπης.

Ενδεικτικό κλείσιμο

Ως επιστέγασμα, αισθάνομαι την υποχρέωση να τονίσω ότι ενώ εκφράζεται η σκέψη και η επιθυμία για την ειρηνική συνύπαρξη, πρέπει να γίνει συνείδηση πως μια τέτοια πραγματικότητα δεν πρόκειται παρά να προκύψει μέσα από την ωρίμανση των καταστάσεων και κυρίως μετά από πίεση των λαών και των ενεργών πολιτών.

Η πολύπλευρη συμμετοχή του ατόμου στις εκδηλώσεις της ζωής, μπορεί ν' αποτελέσει αποφασιστικό βήμα και τρόπο για τη δημιουργία μιας νέας αντίληψης για τον άνθρωπο. Παραμένει αναγκαιότητα η εθνική συνείδηση, οι ιδιαίτερες αναφορές των λαών, οι λειτουργίες εκείνες που μας καθιστούν διαφορετικούς αλλά όχι απαραίτητα αντίθετους στη σύγχρονη πολυπολιτισμική κοινωνία.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2005
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Πολιτισμός υπό αμφισβήτηση

Γιατί έπαψε ο σημερινός άνθρωπος (ο στοχαστικός, φυσικά, και ευαίσθητος) να πιστεύει στον πολιτισμό του;

Η απάντηση στο ερώτημα είναι, νομίζω, η εξής: Γιατί μέσα στα αγαθά και παρ' όλα τα αγαθά –τα υλικά εννοώ– που έχει αποκτήσει, δεν είναι ευτυχής. Με την εφεύρεση νέων μηχανών και την αδιάκοπη τελειοποίησή τους, προπάντων όμως με τη συγκέντρωση αυτής της φοβερής δύναμης που δίνει στον άνθρωπο η μηχανή, έχει μπει σ' ένα αδυσώπητο κύκλωμα από το οποίο μάταια αγωνίζεται να βγει. Η φορά του συστήματος τον σπρώχνει όχι να κάνει σε όλους προσιτότερα τα μέσα που μπορούν να ικανοποιήσουν τις βασικές ανάγκες τους, αλλά να πολλαπλασιάζει τις ανάγκες του μεγάλου αριθμού διαδίνοντας την πολυτέλεια της ματαιοδοξίας, για να αυξάνει διαρκώς η κατανάλωση αγαθών. Εφόσον, όμως, δεν ανασυντάσσεται απάνω σε νέα βάση η κλίμακα των αξιών μας, αδύνατο να ανακοπεί ο ρυθμός της καλπάζουσας παραγωγής και ζήτησης αγαθών.

Αναγκάζεται λοιπόν ο άνθρωπος, για να ικανοποιήσει τις διαρκώς πολλαπλασιαζόμενες ανάγκες του, να καταναλίσκει ολοένα περισσότερα και ποικιλότερα αγαθά. Επειδή όμως αυτά δεν προσφέρονται βέβαια δωρεάν, αλλά αγοράζονται, και μάλιστα ακριβά, ο συνεχώς ερεθιζόμενος με το δόλωμα των ανέσεων καταναλωτής υποχρεώνεται να διαλέξει έναν από δύο δρόμους, ολέθριους και τους δύο. Ή τον «έντιμο», δηλαδή την καλύτερα αμειβόμενη εργασία, την εντατική και καταπονητική, που του καταβροχθίζει τα καλύτερα χρόνια της ζωής και τον φθείρει

γρήγορα. Ή τον «ανέντιμο», του δόλου και της αρπαγής, που ζημιώνει το ληστή περισσότερο από τα θύματά του. Παραλείπω μια άλλη συνέπεια της ανωμαλίας, για να μη γίνει ανυπόφορα μαύρη η εικόνα μου: τον κίνδυνο των πολεμικών ρήξεων που προκαλεί ο σκληρός ανταγωνισμός των ισχυρών, ρήξεων που με τα σύγχρονα μέσα της καταστροφής μπορούν να διαλύσουν τον πλανήτη μας ως πυροτέχνημα.

Ιδού λοιπόν γιατί αμφισβητείται ο «πολιτισμός» μας. Με το κυνηγητό των ανέσεων, τη δίψα της πολυτέλειας, την επιδειξιμανία υποδούλωσε τον δημιουργό στα δημιουργήματά του, το πνεύμα στις επινοήσεις και στις κατασκευές του. Έκανε τον άνθρωπο δυστυχή (σωματικά και ψυχικά τσακισμένο, νευρικά εξαντλημένο, πρόωρα γερασμένο – ή ηθικά ανάπηρο, κοινωνικά απόβλητο, αποθηριωμένο) μ' εκείνα ακριβώς τα μέσα που περίμενε να του αλαφρώσουν το βάρος της ζωής.

Οι λύσεις που προτείνονται, ακόμα και από σοβαρούς ανθρώπους, για να βγούμε από το αδιέξοδο, είναι συνήθως διαμετρικά αντίθετες. Η μία: να αφορίσουμε το δαίμονα του σκανδάλου, την τεχνολογική πρόοδο, και συνειδητά να επιστρέψουμε στους «αρχαϊκούς» τρόπους παραγωγής και κατανάλωσης των αγαθών, για να ξαναβρούμε τη χαμένη μας ελευθερία, τον «απολεσθέντα παράδεισον». Η άλλη: να σταυρώσουμε τα χέρια και να παραδεχτούμε με εγκαρτέρηση το μοιραίο, γιατί σωτηρία δεν υπάρχει αφού παραδοθήκαμε στο αμάρτημα και πήραμε το δρόμο της απωλείας... Και οι δύο προτάσεις οδηγούν, νομίζω, στο άτοπο, γιατί ούτε η μία είναι δυνατή, ούτε η άλλη. Η «μηχανή» μπήκε πια στη ζωή μας· να τη βγάλουμε, είναι αδύνατο.

αδυσώπητο: αυτό που είναι ιδιαίτερα σκληρό, που δεν κάμπτεται.

άτοπο: αυτό που είναι αντίθετο προς τη λογική.

(Διασκευή από το δοκίμιο «Πολιτισμός υπό αμφισβήτηση» του Ε.Π. Παπανούτσου, *Η κρίση του πολιτισμού μας*, Αθήνα 1980³: εκδ. Φιλιππότη, σελ. 43-45).

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100-120 λέξεις).

Μονάδες 25

B1. «Εφόσον, όμως, δεν ανασυντάσσεται απάνω σε νέα βάση η κλίμακα των αξιών μας, αδύνατο να ανακοπεί ο ρυθμός της καλπάζουσας παραγωγής και ζήτησης αγαθών». Να αναπτύξετε την παραπάνω θέση του συγγραφέα σε μια παράγραφο (60-80 λέξεις).

Μονάδες 10

B2. «Γιατί έπαψε ο σημερινός άνθρωπος (ο στοχαστικός, φυσικά, και ευαίσθητος) να πιστεύει στον πολιτισμό του;» Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση της ερώτησης και της παρένθεσης στην παραπάνω παράγραφο;

Μονάδες 5

B3. **αδιάκοπη, φοβερής, ολέθριους, ζημιώνει, επινοήσεις:**
Να γράψετε από ένα συνώνυμο για κάθε μια από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

B4. «Ίδού λοιπόν . . . να του αλαφρώσουν το βάρος της ζωής».

Με τι είδους συλλογιστική πορεία (παραγωγική ή επαγωγική) οργανώνεται η παραπάνω παράγραφος του κειμένου; Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

Γ. Διαπιστώνεται ότι ο σύγχρονος άνθρωπος, παρά την ικανοποίηση των βασικών αναγκών του, δεν νιώθει πάντοτε ευτυχισμένος. Να αναλύσετε τις αιτίες αυτού του φαινομένου και να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισής του σ' ένα κείμενο που θα δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου σας (400 - 500 λέξεις).

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A) ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Το κείμενο αναφέρεται στο πολύκροτο θέμα της έλλειψης εμπιστοσύνης του σύγχρονου ανθρώπου στον πολιτισμό του. Ο συγγραφέας αναζητά τις αιτίες της όλης κατάστασης και επικεντρώνεται στο ατέρμονο κυνήγι της κατανάλωσης που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες κοινωνίες. Η αντίληψη του υλικού ευδαιμονισμού κυριαρχεί και το άτομο εγκλωβίζεται. Οι επιλογές μειώνονται και ο κίνδυνος πολεμικής σύρραξης εξ' αιτίας του οξυμένου ανταγωνισμού των ισχυρών караδοκεί. Ουσιαστικά ο πολιτισμός δεν εμπνέει εμπιστοσύνη, γιατί επέφερε τον εξανδραποδισμό του ανθρώπου και την υποταγή του δημιουργού στα δημιουργήματά του. Τέλος το κείμενο εστιάζεται στους τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος τονίζοντας ότι ούτε η δαιμονολογία απέναντι στην τεχνολογική ανάπτυξη, αλλά ούτε και η μεμψίμοιρη αποδοχή επιλύουν το πρόβλημα. Η μηχανή αποτελεί πτυχή της καθημερινότητάς μας και έτσι είναι σωστό να αντιμετωπιστεί.

B1)

Ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι για ν' ανακοπεί ο ρυθμός της καλπάζουσας παραγωγής και ζήτησης των αγαθών είναι αναγκαία η ανασύνταξη της κλίμακας των αξιών μας. Αυτό σημαίνει ότι ο σύγχρονος άνθρωπος οφείλει, να επαναπροσδιορίσει το στόχο της ύπαρξης του και να αποστασιοποιηθεί από την αντίληψη του υλικού ευδαιμονισμού. Το αδυσώπητο κύκλωμα παραγωγής και ζήτησης αγαθών δεν αποτελεί παρά ένα φαύλο κύκλο εξανδραποδισμού της ανθρώπινης υπόστασης. Η ευτυχία δε διασφαλίζεται μέσω της συγκέντρωσης υλικών αγαθών αλλά μέσα από την ικανοποίηση βασικών αναγκών, σε συνδυασμό με την πνευματική ανάταση – απελευθέρωση.

B2)

Ο συγγραφέας με τη χρήση της ερώτησης προσδίδει ζωντάνια και παραστατικότητα στα λεγόμενα του, καθιστώντας την άποψη του περισσότερο πειστική. Η αμεσότητα της ρητορικής ερώτησης προβληματίζει τον αναγνώστη και λειτουργεί ως αφορμή προβληματισμού για το κείμενο. Ταυτόχρονα η χρήση της παρένθεσης λειτουργεί επεξηγηματικά στον όρο «άνθρωπος» προς αποφυγή σύγχυσης για το χαρακτήρα του σύγχρονου ανθρώπου. Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι «στοχαστικός» και «ευαίσθητος» όχι όμως «ευτυχισμένος». Η παρένθεση εντείνει τον προβληματισμό της ρητορικής ερώτησης αφού δημιουργεί και αντίθεση με τα προηγούμενα. Συνολικά η ερώτηση και η παρένθεση παρουσιάζουν με αντιθετικό τρόπο και στόφο το θέμα που θα απασχολήσει τον κειμενογράφο.

B3)

αδιάκοπη
φοβερής
ολέθριους
ζημιώνει
επινοήσεις

Συνώνυμα

αδιάλειπτη, συνεχής
τρομερής, απάραμιλλης
καταστροφικούς
φθείρει, πλήττει, βλάπτει
εφευρέσεις

B4)

Η συλλογιστική πορεία της συγκεκριμένης παραγράφου είναι η Παραγωγική , καθώς αναχωρεί από το Γενικό «Ίδού λοιπόν ...πολιτισμός μας» στο ειδικό «Με το κυνηγητόβάρος της ζωής».

Γ) ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΤΙΤΛΟΣ: Η φρεναπάτη της ευτυχίας στο σύγχρονο κόσμο.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ανάπτυξη με σύγκριση αντίθεση

Ο σύγχρονος άνθρωπος κατόρθωσε να βελτιώσει τους όρους της ύπαρξής του και την καθημερινότητα του χάρη στις εξελίξεις της επιστήμης και της τεχνικής. Ωστόσο πλήθος στοιχείων αναιρούν την άποψη , πως η τεχνολογική εξέλιξη οδηγεί αναγκαστικά στην απελευθέρωση των κοινωνιών. Παράλληλα υποφώσκει η αντίληψη ότι η τεχνολογία είναι υπεύθυνη για τη δημιουργία σημαντικών δυσλειτουργιών που δυσχεραίνουν τον αγώνα για την κατάκτηση της ανθρώπινης ευτυχίας.

ΑΙΤΙΕΣ

1. Η προσπάθεια εκλογίκευσης της φύσης δε συνοδεύτηκε από την κατανόηση του δημιουργικού και ζωογόνου ρόλου της για τον άνθρωπο (οικολογικό πρόβλημα).
2. Η οικονομική ανάπτυξη και η αφθονία των αγαθών δεν κρύβουν την άνιση κατανομή πλούτου (ανεργία , φτώχεια , πείνα).
3. Η μηχανή ικανοποιεί ανάγκες αλλά και πολλαπλασιάζει τις ανάγκες. Ο άνθρωπος αυτοενηχυριάζεται στην προσπάθειά του να εξασφαλίσει όλο και περισσότερα χρήματα και υλικά αγαθά (υλικός ευδαιμονισμός).
4. Η αποξένωση του ατόμου από την εργασία προλείπει το έδαφος για την αποξένωση του ανθρώπου από τον εαυτό του.
5. Η ανάπτυξη της βιομηχανίας του θεάματος προωθεί ινδάλματα αμφίβολης ηθικής ποιότητας και καθιλώνει το άτομο στο ρόλο του παθητικού δέκτη.
6. Ο σύγχρονος άνθρωπος είναι μονοδιάστατος, διέπεται από πνεύμα υλοδοξίας , στερείται συναισθημάτων , επιθυμιών , φαντασίας και δημιουργικότητας.
7. Η ανάπτυξη της πολεμικής τεχνικής εγκυμονεί κινδύνους πολεμικών ρήξεων και διασάλευσης της παγκόσμιας ειρήνης.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ

1. Επαναπροσδιορισμός των όρων ύπαρξης του ανθρώπου. Αναθεώρηση της αντίληψης για τη ζωή , ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας του πολιτισμού.
2. Αναθεώρηση της χρήσης της τεχνολογίας και της επιστήμης , συμφιλίωση με τις αλλαγές που φέρνει η μηχανή , καταγγελία αρνητικής αξιοποίησης της μηχανής.
3. Αποκατάσταση της ισορροπίας ανάμεσα στις υλικές και πνευματικές αξίες. Κριτική στάση , εγκράτεια και αυτογνωσία για την ορθή ιεράρχηση αναγκών.

4. Η οικογένεια , το σχολείο και η πολιτεία μπορούν να συνεισφέρουν προς την κατεύθυνση επίλυσης του προβλήματος καθώς το τελευταίο είναι κυρίως θέμα αγωγής και παιδείας. (Φορείς κοινωνικοποίησης)

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Σύμφωνα με όσα ήδη αναφέρθηκαν , συνάγεται το συμπέρασμα , πως τα υλικά αγαθά δεν αποτελούν επαρκή όρο για την ανθρώπινη ευτυχία. Ικανοποιούν ανάγκες και τις ικανοποιούν πληρέστερα , όσο πιο άφθονα είναι. Η μηχανή διευκολύνει στη συγκέντρωση υλικών αγαθών αλλά η ευτυχία δεν είναι ποσοτική έννοια. Γι' αυτό , πίσω από την επίφαση ευδαιμονίας κρύβεται συχνά η κενότητα, η ανία και η μοναξιά. Η κατάκτηση της ευτυχίας εξαρτάται από το θάρρος και τη «σκληρότητα» απέναντι στον εαυτό μας από την ηθική μας ανδρεία και την πνευματική εντιμότητα , που είναι των λίγων ο κλήρος.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2007
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Όλες οι βραδείες μεταβολές που προκαλούνται από την εξέλιξη των ειδών ή από μια προοδευτική μεταβολή του κλίματος, δεν μπορούν να εκθέσουν σε κίνδυνο την ισορροπία ενός ζωτικού χώρου. Αντίθετα, οι αιφνίδιες παρεμβάσεις, όσο ασήμαντες κι αν είναι φαινομενικά, μπορούν να έχουν συνέπειες απρόοπτες, ακόμα και καταστρεπτικές. Η εισαγωγή ενός ζωικού είδους, εντελώς ακίνδυνου φαινομενικά, μπορεί να ερημώσει κυριολεκτικά τεράστιες περιοχές. Κάτι τέτοιο συνέβηκε στην Αυστραλία με τους λαγούς. Η επίθεση αυτή, εναντίον της ισορροπίας ενός βιοτόπου, προκλήθηκε από τον άνθρωπο. Θεωρητικά, παρόμοιες αντιδράσεις είναι πιθανές, ακόμα και χωρίς την ανθρώπινη παρέμβαση, αλλά τέτοιες περιπτώσεις είναι σπάνιες.

Η σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον μεταβάλλεται ασυγκρίτως πιο γρήγορα από τις σχέσεις όλων των άλλων ζωντανών πλασμάτων. Ο ρυθμός της μεταβολής αυτής υπαγορεύεται από την πρόοδο της τεχνολογίας, που εξακολουθεί να επιταχύνεται κατά γεωμετρική πρόοδο. Εξ αιτίας αυτού, ο άνθρωπος είναι αναγκασμένος να επιφέρει βαθιές μεταβολές και, μερικές φορές, ακόμα και την καταστροφή των βιοκοινοτήτων¹, μέσα στις οποίες και από τις οποίες ζει. Εξαιρέση αποτελούν οι άγριες φυλές, όπως π.χ. ορισμένοι Ινδιάνοι των Παρθένων δασών της Νοτίου Αμερικής, που ζουν από τα προϊόντα της συγκομιδής ή του κυνηγιού τους. [...]

Οι πολιτισμοί του είδους αυτού δεν επηρεάζουν τον βιότοπό τους διαφορετικά απ' ό,τι θα τον επηρέαζαν οι πληθυσμοί ενός ζωικού είδους. Μια από τις θεωρητικές πιθανότητες για τον άνθρωπο θα ήταν να ζήσει σε αρμονία με τον βιότοπό του, ενώ μια άλλη θα ήταν να «δημιουργήσει», με τη βοήθεια της γεωργίας και της

κτηνοτροφίας, μια καινούργια βιοκοινότητα, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του, και, κατ' αρχήν, τόσο βιώσιμη, όσο και εκείνη που εμφανίστηκε χωρίς την παρέμβασή του.

Ο επιταχυνόμενος ρυθμός της σύγχρονης ζωής δεν αφήνει στους ανθρώπους τον χρόνο να σκέφτονται πριν ενεργήσουν. Είναι, μάλιστα, περήφανοι για τη «δράση» τους, και δεν τους περνάει καν από τον νου η υποψία ότι διαπράττουν εγκλήματα κατά της φύσης και του ίδιου του εαυτού τους. Οι ζημιές αυτές επεκτείνονται σήμερα παντού, με τη χρησιμοποίηση από τον άνθρωπο χημικών προϊόντων, για την καταστροφή των εντόμων στη γεωργία και τη δενδροκομία, και με την ίδια μυωπία στη φαρμακολογία.

Οι βιολόγοι, οι ειδικευμένοι στην ανοσοποίηση², διατυπώνουν τις σοβαρότερες επιφυλάξεις σχετικά με τα πιο συνηθισμένα φάρμακα. Η τάση να θέλουμε να «τα πετύχουμε όλα αμέσως», μας κάνει ώστε, σε ορισμένους τομείς της χημικής βιομηχανίας, να φερόμαστε με μια ελαφρότητα πραγματικά εγκληματική, σχετικά με την πώληση προϊόντων, που η μακροπρόθεσμη δράση τους μάς είναι απόλυτα απρόβλεπτη. Μια ασυνειδησία απίστευτη βασιλεύει, τόσο στον τομέα του οικολογικού μέλλοντος της γεωργίας, όσο και της ιατρικής. Όσοι θέλησαν να υψώσουν τη φωνή τους εναντίον της ασυλλόγιστης χρησιμοποίησης εντομοκτόνων, ζιζανιοκτόνων και χημικών προφυλακτικών φαρμάκων διασύρθηκαν με επονείδιστο³ τρόπο.

Ο πολιτισμένος άνθρωπος, που ερημώνει με τυφλό βανδαλισμό τον φυσικό του περίγυρο από τον οποίο αντλεί τη διατροφή του, απειλεί τον εαυτό του με οικολογική καταστροφή. Όταν οι οικονομικές συνέπειες του βανδαλισμού αυτού θ' αρχίσουν να γίνονται αισθητές, ο άνθρωπος θ' αναγνωρίσει μάλλον το σφάλμα του, αλλά, τότε, θα είναι ίσως πολύ αργά. Εκείνο που ο άνθρωπος προσέχει ακόμα λιγότερο, είναι ο βαθμός που οι βάρβαρες αυτές μέθοδοι βλάπτουν την ψυχή του. Η αποξένωση από τη φύση, που γενικεύεται και εξαπλώνεται με ταχύ ρυθμό, είναι, σε μεγάλο βαθμό, υπεύθυνη για την επιστροφή στη βαναυσότητα του πολιτισμένου ανθρώπου, στον αισθητικό και ηθικό τομέα. Τι θα μπορούσε να ξυπνήσει στον νέο το αίσθημα του σεβασμού, όταν το καθετί που

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

βλέπει γύρω του είναι έργο ανθρώπινο και — το χειρότερο — αυτό το έργο είναι άσχημο και χυδαίο;

«Η ερήμωση του περιβάλλοντος» του Κόνραντ Λόρεντς από «Τα 8 θανάσιμα αμαρτήματα του πολιτισμού μας», εκδόσεις ΘΥΜΑΡΙ, Αθήνα 1979, σσ. 46-50. (Διασκευή).

- 1. βιοκοινότητα :** το σύνολο των φυτικών και ζωικών οργανισμών που ζουν σε έναν βιότοπο.
- 2. ανοσοποίηση :** η πρόκληση ανοσίας σε έναν οργανισμό.
- 3. επονείδιστος :** αυτός που προκαλεί όνειδος (ντροπή), αυτός που επισύρει την κατακραυγή ή την απόρριψη ή τον στιγματισμό.

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου σε μια παράγραφο 70 - 90 λέξεων: «**Ο επιταχυνόμενος ρυθμός της σύγχρονης ζωής δεν αφήνει στους ανθρώπους τον χρόνο να σκέφτονται πριν ενεργήσουν**».

Μονάδες 10

B.2. «**Όλες οι βραδείες μεταβολές ... σπάνιες**». Να αναλύσετε τους τρόπους με τους οποίους αναπτύσσεται η παραπάνω παράγραφος του κειμένου.

Μονάδες 5

B.3. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ασήμαντες, θεωρητικά, βαθιές, να υψώσουν, βλάπτουν**.

Μονάδες 5

- B.4.** Να εντοπίσετε στο κείμενο τις λέξεις ή τις φράσεις που βρίσκονται μέσα σε εισαγωγικά (μονάδα 1,5) και να δικαιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών (μονάδες 3,5).

Μονάδες 5

- Γ.** Τα τελευταία χρόνια η επέμβαση του ανθρώπου στο φυσικό περιβάλλον αποδεικνύεται ιδιαίτερα καταστρεπτική, γεγονός που προκαλεί ανησυχία τόσο στην επιστημονική κοινότητα, όσο και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της συμπεριφοράς αυτής του ανθρώπου απέναντι στο περιβάλλον και ποια μέτρα, κατά τη γνώμη σας, πρέπει να ληφθούν για την προστασία του;

Να εκθέσετε τις απόψεις σας σε ένα άρθρο (500 – 600 λέξεις) που θα δημοσιεύσετε στο περιοδικό του σχολείου σας.

Μονάδες 50

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ 2007

ΕΚΦΡΑΣΗ ΕΚΘΕΣΗ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2007

A. Περίληψη κειμένου

Το κείμενο αναφέρεται στο πολύκροτο θέμα της καταστρατήγησης των δικαιωμάτων στο περιβάλλον. Οι παρεμβάσεις του ανθρώπου στη φύση διαταράσσουν την ισορροπία και πολλές φορές εγκυμονούν κινδύνους τόσο για τη φύση όσο και για τον ίδιο. Ωστόσο υπάρχουν πολιτισμοί, οι οποίοι δεν επεμβαίνουν βάνουσα στο βίότοπό τους, όπως οι Ινδιάνοι της Νοτίου Αμερικής. Ο άνθρωπος μπορεί να ζήσει αρμονικά μέσα στη φύση ή έστω να διαμορφώσει μια βιώσιμη βιοκοινότητα, η οποία θα καλύπτει της ανάγκες του. Τα εγκλήματα όμως που διαπράττονται κατά της φύσης θα στραφούν ενάντια στους ανθρώπους στη γεωργία, τη δενδροκομία και τη φαρμακολογία. Καθημερινά ακούγονται διαμαρτυρίες για την ασυνειδησία απέναντι στο φυσικό περιβάλλον και οι φορείς τους χλευάζονται. Όταν ο σύγχρονος άνθρωπος αναγνωρίσει το έγκλημα απέναντι στη φύση θ' αντιληφθεί ίσως το έγκλημα απέναντι στην ομορφιά, την αισθητική και την ανθρωπιά.

B1. Η γρήγορη ζωή και ο καθημερινός « πολιτισμός» προβάλλουν νέα σύμβολα και αξίες, « μια ζωή σε πακέτο ». Οι άνθρωποι δεν προλαβαίνουν πλέον να σκεφτούν πριν ενεργήσουν. Έτσι κάθε δυσμενής αλλαγή, κάθε βήμα ανατροπών του οικοσυστήματος επιδρά στο κοινωνικό περιβάλλον του ανθρώπου, στον τρόπο και στον τόπο της εργασίας, της κατοικίας του και της υγείας του. Η αλόγιστη σπατάλη της φύσης αποτελεί συνέπεια μιας διαστρεβλωμένης σχέσης του ανθρώπου με τη φύση. Ο άνθρωπος λόγω έλλειψης χρόνου (;) παραβιάζει τη φυσική τάξη βιάζοντας ταυτοχρόνως και τον εαυτό του. Η υιοθέτηση μιας διαφορετικής αντίληψης για τη σχέση ανθρώπου – φύσης σημαίνει μια διαφορετική φιλοσοφική στάση ζωής απέναντι στην ίδια την αξία του ανθρώπου ως φυσικής ύπαρξης.

B2. Η συγκεκριμένη παράγραφος του κειμένου αναπτύσσεται με συνδυασμό τεχνικών. Αρχικά χρησιμοποιείται η αντίθεση ανάμεσα στις « βραδείες και προοδευτικές μεταβολές της φύσης » και στις « αιφνίδιες παρεμβάσεις του ανθρώπου. »

Στη συνέχεια με τη μορφή της ανάπτυξης με παραδείγματα πιστοποιούνται όσα κατατέθηκαν παραπάνω. « Η εισαγωγή ... άνθρωπο. »

B3.

	Αντώνυμα
ασήμαντες	σημαντικές, κομβικές
θεωρητικά	πρακτικά, εμπειρικά
βαθείς	ρηχές, επιφανειακές
να υψώσουν	να υποβαθμίσουν, να καταρρίψουν
βλάπτουν	ωφελούν

B4.

« να δημιουργήσει » : η χρήση εισαγωγικών δηλώνει τη μεταφορική σημασία της έκφρασης.

« η δράση τους » : η χρήση εισαγωγικών δηλώνει την ειρωνική και καταγγελτική διάθεση του γράφοντος.

« να τα πετύχουμε όλα αμέσως » : τα εισαγωγικά εκφράζουν τον παραλογισμό του αιτήματος καθώς και την κυρίαρχη αντίληψη στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Γ. Παραγωγή λόγου

Τίτλος : Η διαλεκτική της φύσης

Ενδεικτική εισαγωγή :

Ο άνθρωπος ζει από τη φύση, πράγμα που σημαίνει ότι η φύση είναι το σώμα του με το οποίο πρέπει να παραμείνει σε συνεχή διαδικασία για να μην πεθάνει. Το ότι η φυσική και πνευματική ζωή του ανθρώπου συναρτάται με τη φύση, δεν έχει άλλο νόημα από το ότι η φύση συναρτάται με τον εαυτό της γιατί ο άνθρωπος είναι μέρος της φύσης.

Επιπτώσεις της συμπεριφοράς του ανθρώπου στη φύση.

1. Πλήττεται η σωματική και ψυχική υγεία μας και απειλείται η ίδια η ζωή μας.
2. Εξαντλούνται οι φυσικοί πόροι και οι πηγές ενέργειας.
3. Αλλοιώνεται το φυσικό κάλλος με απρόβλεπτες συνέπειες στην εθνική μας ταυτότητα, την πνευματική δραστηριότητα, την κοινωνική αρμονία και κατά συνέπεια την ποιότητα ζωής.

4. Αλλοιώνεται ο ψυχισμός και το ήθος του ανθρώπου, εφόσον αυτός αποξενώνεται από τη φύση, δηλαδή από το χώρο, όπου αναπτύσσεται και ζει φυσιολογικά. Τα άτομα χάνουν την επαφή τους με την παράδοση, απειλούνται οι ποιητικοί μύθοι των λαών, οι θρύλοι και οι παραδόσεις π.χ. μπορούμε να φανταστούμε το Νάρκισσο να καθρεφτίζεται στα βρώμικα νερά;

Μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος

1. Ενημέρωση από επιστήμονες, Μ.Μ.Ε. , πνευματικούς ανθρώπους και διεθνείς οργανισμούς για το μέγεθος του κινδύνου που απειλεί την ανθρωπότητα και τη ζωή γενικότερα.
2. Απόκτηση οικολογικής συνείδησης. Ειδικά οι νέοι επιβάλλεται να προβληματιστούν με το θέμα, καθώς και να διαθέτουν ουσιαστικό λόγο και ευθύνη για τον κόσμο που θα κληρονομήσουν.
3. Η κοινή γνώμη οφείλει να ασκεί αυξανόμενες πιέσεις τόσο στους πολιτικούς παράγοντες όσο και στους οικονομικούς (επιχειρηματίες κτλ.) ώστε να υποχρεωθούν να εφαρμόσουν τα κατάλληλα μέτρα για την επεξεργασία και ανακύκλωση των λυμάτων.
4. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η επιστήμη και η τεχνολογία : αντιρρυπαντική τεχνολογία, βιοεπιστημονικές γεωργικές μέθοδοι.
5. Χρήση εναλλακτικών μορφών ενέργειας.
6. Εκπόνηση και εφαρμογή αναγκαίων προγραμμάτων και διάθεση των απαραίτητων κονδυλίων.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2008
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Απάνω από τις τοπικές διαφορές των λαών της Ευρώπης υπάρχει μια κοινή πνευματική και ηθική ζωή, μια κοινή ευρωπαϊκή παιδεία. Αν μπορούσαμε να καθορίσουμε ακριβώς το περιεχόμενο αυτής της λέξης θα λέγαμε πως υπάρχουν κοινά ιδανικά. [...] Το ευρωπαϊκό ιδανικό είναι ένα ανώτερο επίπεδο όπου καταλήγουν και εναρμονίζονται οι πνευματικές προσπάθειες των λαών της Ευρώπης που πηγάζουν πάντα, άμεσα ή έμμεσα, συνειδητά ή ασυνείδητα, από μια διάθεση κοινή. Βλέπουμε τους λαούς της Ευρώπης με μια θαυμάσια ένταση των δυνάμεών τους, που βάσταξε αιώνες και ποτέ δεν πέφτει, να γυρεύουν μέσα τους αλήθειες όχι εθνικές μα παγκόσμιες, όχι πρόσκαιρες μα αιώνιες. Ο καθένας τους φιλοδοξεί, κι αυτή είναι η μεγαλύτερη φιλοδοξία του, να ξεπεράσει την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του, την ιδιαίτερη αισθαντικότητά¹ του, την ιδιαίτερη ζωή του, και να ανακαλύψει μέσα του τον Άνθρωπο. Οι προσπάθειές τους έχουν σχεδόν πάντα την έκφραση αυτής της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας που τείνουν να υπερβούν, μα το σύνολο αναγνωρίζει σ' όλες τον εαυτό του, αφού πηγάζουν από την ίδια διάθεση. Άλλοτε ο άνεμος φυσά από τη μια μεριά, άλλοτε από την άλλη. Πότε προηγείται η Ιταλία, πότε η Γαλλία, πότε η Γερμανία, η Αγγλία, οι Σλάβοι.

Ο λαός που ανοίγει ένα δρόμο δουλεύει για το σύνολο και το σύνολο αφομοιώνει γρήγορα, κάποτε την ίδια στιγμή, τα νέα αποκτήματα. Ο κάθε λαός θα ήταν ανίκανος να καλλιεργήσει μοναχός του τα εδάφη που καταχτά. Τα καλλιεργεί το σύνολο και μονάχα το σύνολο μπορεί να εξαντλήσει τον πλούτο τους. Κάποτε οι ευρωπαϊκοί λαοί προχωρούν μαζί, στην ίδια σειρά, με τις ίδιες κατευθύνσεις. Από μια τέτοια συναρμογή² των προσπαθειών τους

βγήκε η Αναγέννηση, η πιο μεγάλη ώρα της ανθρωπότητας μετά την ώρα της Αθήνας³.

Ίσως συντελείται πάλι μια τέτοια συναρμογή των πνευματικών προσπαθειών των λαών της Ευρώπης. Υπάρχουν αγγέλματα μέσ' στον αέρα αυτής της στιγμής. Την ίδια αλλαγή των βαθύτερων ρυθμών της ζωής προκάλεσε ο πόλεμος σ' όλη την ήπειρο, τους ίδιους κλονισμούς στις ψυχές των λαών. Οι σάλιοι⁴ του μεταπολέμου διατηρούν αυτήν την κοινότητα των ψυχικών διαθέσεων και η σύγχρονη ζωή ανακατώνει⁵ τους λαούς, τους βοηθεί να καταλάβουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, να διακρίνουν τα κοινά σημεία τους, να αποκτήσουν συνείδηση των δεσμών τους. Όμοια προβλήματα τυραννούν τα πνεύματα στο Παρίσι, στη Λόντρα⁶, στο Βερολίνο. Η Ευρώπη σήμερα [...] έχει κοινές ανησυχίες. Η γενεά που ανατράφηκε μέσ' στο καμίνι του πολέμου κι αρχίζει σήμερα τη ζωή της, αισθάνεται τον κόσμο με τον ίδιο τρόπο σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης, στρέφει τις έρευνές της προς τις ίδιες κατευθύνσεις, επικαλείται τους ίδιους ποιητές: Ντοστογιέβσκυ, Νίτσε, Προυστ, Gide, Shaw...

Γιώργος Θεοτοκάς, *Ελεύθερο Πνεύμα* (1929), επιμέλεια Κ. Θ. Δημαράς, εκδ. Εστία, Νέα Ελληνική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2002, σελ. 9-10.

1. αισθαντικότητα :	ευαισθησία
2. συναρμογή :	σύνδεση
3. ... την ώρα της Αθήνας :	εννοεί την Αθήνα του 5 ^{ου} αιώνα π.Χ.
4. σάλος:	αναταραχή
5. ανακατώνει:	αναμειγνύει
6. Λόντρα:	Λονδίνο

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 - 100 λέξεις).

Μονάδες 25

- B.1.** Να αναπτύξετε το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου σε μια παράγραφο 60 - 70 λέξεων: « ... η σύγχρονη ζωή ανακατώνει τους λαούς, τους βοηθεί να καταλάβουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, να διακρίνουν τα κοινά σημεία τους, να αποχτήσουν συνείδηση των δεσμών τους».

Μονάδες 10

- B.2.** Να εντοπίσετε στο κείμενο και να καταγράψετε δύο τεκμήρια τα οποία λειτουργούν ως μέσα πειθούς.

Μονάδες 5

- B.3.** Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ανώτερο, καταλήγουν, αλήθειες, ίδια, πλούτο.**

Μονάδες 5

- B.4.** Να γράψετε μία πρόταση ή περίοδο με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **παγκόσμιες, φιλοδοξία, φυσιογνωμία, καλλιέργει, ανθρωπότητας.**

Μονάδες 5

- Γ.** Η Ευρωπαϊκή Ένωση διοργανώνει μια συνάντηση νέων από τις χώρες - μέλη της. Ως εκπρόσωπος της Ελλάδας έχετε αναλάβει να συντάξετε ένα κείμενο 500 - 600 λέξεων που θα εκφωνηθεί στη συνάντηση αυτή. Στην ομιλία σας να αναφερθείτε στα οράματα και στις αξίες που οφείλει να μεταδίδει η ευρωπαϊκή εκπαίδευση στους νέους, ώστε παράλληλα με τη διατήρηση της εθνικής τους συνείδησης, να εργάζονται για τον πολιτισμό και την πρόοδο όλων των λαών.

Μονάδες 50

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

- 1.** Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν την 17.15.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2008

ΘΕΜΑ 1^ο

Α. Περίληψη κειμένου

Το δοκιμιογραφικό αυτό κείμενο αναφέρεται στα κοινά ευρωπαϊκά ιδανικά που ορίζουν την κοινή ευρωπαϊκή παιδεία. Οι ευρωπαϊκοί λαοί στις σύγχρονες συνθήκες αναζητούν νέες παγκόσμιες πνευματικές αφετηρίες για την αναβάθμιση του πολιτισμού και την συνύπαρξη τους σ' ένα ανώτερο επίπεδο. Στόχος της πνευματικής αναζήτησης για την Ευρώπη του σήμερα, είναι να επαναθεμελιωθεί η αξία του Ανθρώπου και ταυτόχρονα η κάθε χώρα να διατηρήσει την ιδιαίτερη πολιτισμική της ταυτότητα. Στη συνέχεια το κείμενο εστιάζεται στην αναγκαιότητα σύνδεσης των προσπαθειών όλων των ευρωπαϊκών λαών για την επίτευξη του ευρωπαϊκού ιδανικού. Τα προβλήματα που ταλανίζουν τις χώρες της Ευρώπης στη μεταπολεμική εποχή είναι κοινά και με αφετηρία αυτά μπορεί ίσως, να πραγματοποιηθεί η εναρμόνιση των προσπαθειών τους για την κατάκτηση του ευρωπαϊκού ανθρωπιστικού ιδανικού.

ΘΕΜΑ 2^ο

Β1. Η σύγχρονη ζωή αναμειγνύει τους λαούς σ' ένα ευρωπαϊκό «χωνευτήρι». Μέσα από τη διαδικασία αυτή καθίσταται δυνατή η αλληλογνωριμία των λαών της Ευρώπης και η παραδοχή των κοινών τους αφετηριών και χαρακτηριστικών. Τα προβλήματα που απασχολούν

είναι παρόμοια και οι ανησυχίες τους φωτογραφίζουν ένα κοινό μέλλον. Η συναρμογή που επέρχεται αποτελεί τη βάση των κοινών προσπαθειών για την Υπέρβαση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας κάθε λαού και τη στόχευση σ' ένα ανώτερο επίπεδο. Οι λαοί της Ευρώπης μπορούν να ανακαλύψουν έτσι από κοινού τον Άνθρωπο, διαμορφώνοντας μια νέα ευρωπαϊκή πολιτισμική ταυτότητα.

B2. Ο κειμενογράφος χρησιμοποιεί ως μέσα πειθούς τα παραδείγματα στο απόσπασμα «Άλλοτε ο άνεμος ... η Αγγλία, οι Σλάβοι.» Επιπλέον αξιοποιεί και ιστορικά παραδείγματα στο χωρίο «Από μια τέτοια συναρμογή ... την ώρα της Αθήνας».

B3.

Λέξεις
ανώτερο
καταλήγουν
αλήθειες
ίδια
πλούτο

Αντώνυμα
κατώτερο
αρχίζουν
ψεύδη
διαφορετικά
ένδεια

B4. • Οι λαοί της Ευρώπης αναζητούν νέες παγκόσμιες αλήθειες που θ' αποτελέσουν αφετηρία της πολιτισμικής τους Υπέρβασης.

• Φιλοδοξία των λαών της οικουμένης αποτελεί η δημιουργία ενός κόσμου με κέντρο τον Άνθρωπο.

• Οι λαοί της Ευρώπης αγωνίζονται να διατηρήσουν την ιδιαίτερη φυσιογνωμία τους και ταυτόχρονα να υπερβούν τον εαυτό τους σε μια πανευρωπαϊκή διάσταση.

• Η ευρωπαϊκή εκπαίδευση οφείλει να καλλιεργεί την αντίληψη της ισότητας και Δικαιοσύνης στους λαούς που απευθύνεται.

• Η εκμετάλλευση των παιδιών αποτελεί πλήγμα στο πρόσωπο της πολιτισμένης ανθρωπότητας.

ΘΕΜΑ 3^ο

Γ. Προσφώνηση - Ενδεικτική εισαγωγή

Αγαπητοί φίλοι

Η Ελλάδα αν και γεωγραφικά βρίσκεται στις ακρώρειες της ευρωπαϊκής ηπείρου, πολιτιστικά βρίσκεται στο κέντρο, στην καρδιά της, καθώς οι αξίες του ευρωπαϊκού πολιτισμού είναι και αξίες του ελληνικού. Η ευρωπαϊκή πρόκληση είναι δημιουργική, διότι εμπεριέχει ό,τι πιο ελπιδοφόρο μπορεί να περιμένει κανείς από τη σκυθρωπή εποχή μας: την κοινή υπεράσπιση της διαφορετικότητας των πολιτιστικών και εθνικών ταυτοτήτων μαζί με την κοινή πνευματική και ηθική ζωή, την ευρωπαϊκή παιδεία! Η ευρωπαϊκή παιδεία διοχετευμένη στην εκπαίδευση οφείλει να καλλιεργήσει ανθρωπιστικά και οικουμενικά ιδεώδη και αξίες.

Οράματα και αξίες που οφείλει να μεταδίδει η ευρωπ. Εκπαίδευση

(στόχοι: διατήρηση εθνικής συνείδησης, εξέλιξη πολιτισμού των λαών)

- Η διεύρυνση των πνευματικών οριζόντων και η όξυνση των πνευματικών ικανοτήτων των ατόμων συνιστούν το πρώτο βήμα για την κατανόηση του καινούριου κόσμου που δημιουργείται.
- Η γαλούχηση με ανθρωπιστικά ιδανικά και αξίες θα συμβάλει ουσιαστικά στην αφύπνιση της παθητικοποιημένης ψυχικής και συναισθηματικής υπόστασης.
- Η καλλιέργεια των ηθικών χαρισμάτων μέσω της εκπαίδευσης, δηλαδή η ανθρωπιστική διάσταση της είναι η μοναδική εγγύηση για την υπέρβαση του υπερκαταναλωτισμού και τη διαμόρφωση μιας συλλογικής συνείδησης που θα ενδιαφέρεται πρώτιστα για την ποιότητα της ζωής της.
- Η καλύτερη γνωριμία των λαών μεταξύ τους μέσω της εκπαίδευσης μπορεί να πραγματώνεται στο επίπεδο της γλώσσας, της ιστορίας και των πολιτισμών.
- Είναι αναγκαία η αμοιβαία κατανόηση μέσω της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης, η αναζήτηση των χαρακτηριστικών που ενώνουν τους λαούς με παράλληλη άμβλυνση των αντιθέσεων και σεβασμό των ευαισθησιών και των ιδιαιτεροτήτων κάθε λαού.

- Μέσα από την εκπαίδευση των λαών της Ευρώπης οφείλει να εκλείψει η «ιστορία του μίσους» χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η απαραίτητη «ιστορική μνήμη» κάθε λαού θα καταλήξει σε «ιστορική λήθη».
- Η ευρωπαϊκή εκπαίδευση μπορεί να συμβάλει στο ξεπέραςμα της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας κάθε λαού και της στρατεύσής του στην ανακάλυψη του Ανθρώπου.
- Τέλος η εκπαίδευση της Ευρώπης των λαών δε μπορεί παρά να διασφαλίζει την εθνική παιδεία και την εθνική συνείδηση. Η καλλιέργεια της γλώσσας, της παράδοσης των δεσμών που συνέχουν το έθνος, ο υγιής εθνισμός αποτελεί προϋπόθεση της ενωμένης Ευρώπης. Η υπέρβαση του εθνισμού στα πλαίσια της ευρωπαϊκής διάστασης της Εκπαίδευσης δε σημαίνει και κατάλυση του εθνισμού, ως χωριστής και αυθύπαρκτης ιστορικής συνείδησης κάθε λαού.
- Η ευρωπαϊκή εκπαίδευση, το σχολείο του αύριο, πρέπει να είναι σε θέση να μετουσιώνει τις διαφορές σε γόνιμες διαφοροποιήσεις ώστε η ειρηνική συμβίωση των λαών και η αρμονική συνεργασία να καταδεικνύονται ως ο αναγκαίος και αναπόφευκτος μονόδρομος.

Ενδεικτικό κλείσιμο – αποφώνηση

Η ανάπτυξη συνιστά την πεμπτουσία της ανθρώπινης ύπαρξης. Ολόκληρη την ιστορική μας πορεία διατρέχει αυτή η προσπάθεια. Η μετάδοση οραμάτων και αξιών μέσω της ευρωπαϊκής εκπαίδευσης προαπαιτεί χρόνο, χρήμα και κόπο, ωστόσο είναι εφικτή. Όσο υψηλότεροι είναι οι στόχοι που θέτουμε, όσο μεγαλύτερος ο αγώνας τόσο περισσότερο πλουτίζεται η ανθρωπιά μας. Πρέπει ν' αναζητήσουμε τον Άνθρωπο όπου κι αν βρίσκεται. Τον Έλληνα, τον Ευρωπαίο, τον πολίτη του κόσμου!

Σας ευχαριστώ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η εποχή μας χαρακτηρίζεται από αλματώδη τεχνολογική πρόοδο και μεγάλα επιτεύγματα, αλλά και μεγάλες ανισότητες: κοινωνικές, οικονομικές, πολιτικές, πολιτιστικές. Χάρη στην τεχνολογία μέρος του πληθυσμού της γης έχει δυνατότητες μιας άνετης ζωής, συγχρόνως όμως ένα μεγάλο τμήμα στερείται και των πιο στοιχειωδών αναγκών για την επιβίωσή του. Αλλά ακόμη και στις ανεπτυγμένες χώρες, η τεχνολογία έχει δημιουργήσει συνθήκες, που συνεχώς υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής.

Πόσο όμως υπεύθυνη για όλα αυτά είναι η τεχνολογία; Η τεχνολογία αναμφισβήτητα άλλαξε τον τρόπο ζωής. Αναμφισβήτητα πρόσφερε δυνατότητες, σε μεγάλα τμήματα του πληθυσμού της γης, να ζήσουν μέσα σε μεγάλη ευμάρεια. Όμως, θα μπορούσε κανείς βάσιμα να υποστηρίξει ότι παράλληλα με την τεχνολογική πρόοδο έγιναν και οι απαραίτητες και αναγκαίες θεσμικές αλλαγές, για να δημιουργήσουν τις συνθήκες για καλύτερη ζωή σε παγκόσμια κλίμακα. Η τεχνολογία, όμως, που δημιουργεί τις δυνατότητες για ανθρώπινες επιλογές και δράσεις, αφήνει τα αποτελέσματά της αβέβαια. Η κοινωνική οργάνωση είναι εκείνη που θα τα ελέγξει και θα τα διαμορφώσει. Η ανάπτυξη της τεχνολογίας για να αποδώσει θετικά αποτελέσματα προϋποθέτει ανάλογες προσαρμογές στην κοινωνική οργάνωση. Δεν είναι, λοιπόν, η τεχνολογία υπεύθυνη για όλα τα κακά της ανθρωπότητας.

Η τεχνολογία δεν είναι παρά ένα όργανο, ένα μέσο που παρέχει στον άνθρωπο δύναμη: δύναμη, όμως, για το καλό και για το κακό. Το πρόβλημα δε βρίσκεται στην τεχνολογία, ούτε στη δύναμη και τον πλούτο που απελευθερώνει· βρίσκεται στη σοφία του ανθρώπου να κάνει ορθή χρήση. Βρίσκεται, για να είμαστε σαφέστεροι, στις

κοινωνικές δομές που χρησιμοποιούν την τεχνολογία. Όταν αυτές αξιοποιούν την τεχνολογία για την ικανοποίηση των κοινωνικών προτεραιοτήτων, η τεχνολογία έχει αποτελέσματα θετικά.

Η τεχνολογία είναι η ελπίδα και η ευκαιρία μας για να δημιουργήσουμε έναν κόσμο ανθρώπινο. Αλλά, αυτός ο κόσμος είναι λάθος να πιστεύουμε ότι μπορεί να δημιουργηθεί μονάχα μέσω της τεχνικής. Δεν είναι υπεύθυνη η τεχνολογία γιατί σήμερα η Πυρηνική Ενέργεια χρησιμοποιείται, κύρια, για πολεμικούς εξοπλισμούς ούτε γιατί οι ετήσιες παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες ξεπερνάνε τα 300 δισεκ. δολάρια, όταν ο ετήσιος προϋπολογισμός της UNESCO μόλις φτάνει τα 80 δισεκ. δολάρια. (Και όσο περισσότερο μιλάνε για αφοπλισμό, τόσο περισσότερο τελειοποιούν τα όπλα...)

Αυτή η σύγκριση αποδεικνύει την τεράστια προσπάθεια που γίνεται σήμερα για την ανάπτυξη των μέσων καταστροφής σε αντίθεση με την αδιαφορία που υπάρχει για την προαγωγή της παιδείας, του πολιτισμού και της επιστήμης. Και πολύ περισσότερο, όταν λογαριάζουμε ότι οι τρομακτικές αυτές δαπάνες γίνονται για πολεμικό εξοπλισμό, τη στιγμή που το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της γης ζει σε **ένδεια**. Λέγεται ότι αν διέθεταν το 10% του ποσού των πολεμικών εξοπλισμών για τη βοήθεια και ανάπτυξη προβληματικών περιοχών, θα είχαμε ριζική αλλαγή στο πρόβλημα της ένδειας και τουλάχιστον δε θα πέθαιναν άνθρωποι από πείνα.

Κάποτε, όμως, θα πρέπει να καταλάβουμε πως το επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας πρέπει να είναι ο **ΑΝΘΡΩΠΟΣ** και η **ΕΥΤΥΧΙΑ** του.

Άρθρο του Ευάγγ. Αθ. Κουλουμπή
στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ, 5-7-1980
(Διασκευή)

- 1. ευμάθεια:** αφθονία υλικών αγαθών, άνετη ζωή
- 2. ένδεια:** φτώχεια, στέρηση

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 - 100 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου σε μια παράγραφο 70 - 80 λέξεων: «... ακόμη και στις ανεπτυγμένες χώρες, η τεχνολογία έχει δημιουργήσει συνθήκες, που συνεχώς υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής».

Μονάδες 10

B.2. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε τα τεκμήρια τα οποία λειτουργούν ως μέσα πειθούς στην τέταρτη και πέμπτη παράγραφο του κειμένου («Η τεχνολογία είναι η ελπίδα και η ευκαιρία μας ... άνθρωποι από πείνα.»).

Μονάδες 6

B.3.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **στοιχειωδών, αλλαγές, αποτελέσματα, παρέχει, συγχρόνως.**

Μονάδες 5

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **υπεύθυνη, πρόσφερε, δύναμη, περισσότερο, αδιαφορία.**

Μονάδες 5

B.4.α. Να εντοπίσετε στο κείμενο ένα ρητορικό ερώτημα και να το γράψετε στο τετράδιό σας.

Μονάδες 3

β. Να εξηγήσετε τι επιδιώκει ο συγγραφέας με τη χρήση του ερωτήματος αυτού.

Μονάδες 6

Γ. Στο πλαίσιο αφιερώματος του σχολικού σας περιοδικού στην τεχνολογία να γράψετε ένα άρθρο περίπου 500 λέξεων. Σ' αυτό να αναφερθείτε στη σχέση των σύγχρονων νέων με τα τεχνολογικά μέσα, καθώς και στις προϋποθέσεις που απαιτούνται ώστε οι νέοι να αξιοποιούν την τεχνολογία προς όφελός τους.

Μονάδες 40

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2009

ΘΕΜΑ 1^ο

A. Περίληψη κειμένου

Το άρθρο αναφέρεται στην τεχνολογική πρόοδο και την ευθύνη της κοινωνίας για τη σωστή χρήση της. Είναι βέβαιο ότι η τεχνολογία έχει διευκολύνει τη ζωή πολλών ανθρώπων, όχι όμως όλου του πληθυσμού. Η ευθύνη για τις αρνητικές συνέπειες της τεχνολογίας βαρύνει κυρίως την κοινωνική οργάνωση. Ο συγγραφέας τονίζει ότι η τεχνολογία είναι ωφέλιμη για την κοινωνία όταν γίνεται ορθή χρήση της. Επιπλέον τα τεχνολογικά επιτεύγματα μπορούν να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο, αρκεί να χρησιμοποιούνται για ανθρωπιστικούς σκοπούς. Σήμερα, όμως, η τεχνολογική πρόοδος επικεντρώνεται κυρίως στην παραγωγή όπλων παρά στην προαγωγή ανθρωπιστικών αξιών. Ο συγγραφέας καταλήγει πως επίκεντρο της τεχνολογίας πρέπει να γίνει ο άνθρωπος και όχι η καταστροφή του.

ΘΕΜΑ 2^ο

B1.

Είναι γεγονός ότι η αλόγιστη χρήση της τεχνολογίας από τον άνθρωπο έχει υποβαθμίσει το βιοτικό του επίπεδο. Η βιομηχανική ανάπτυξη, χωρίς τις απαραίτητες οικολογικές προδιαγραφές, επισύρει ολέθρια αποτελέσματα για το περιβάλλον. Επίσης, οι νέες εφευρέσεις όπως, η χρήση της κινητής τηλεφωνίας, προξενεί ανεπανόρθωτες βλάβες στην υγεία, εξαιτίας της ακτινοβολίας. Αντίστοιχα και η πολύωρη ενασχόληση με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές οδηγεί σε αποξένωση του ατόμου από την κοινωνία. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι ο άνθρωπος

οφείλει πάντα να αναλογίζεται τις συνέπειες από τη χρήση της τεχνολογίας και την ηθική ευθύνη των πράξεων του.

B2.

4^η παράγραφος: Ως τεκμήριο χρησιμοποιούνται αριθμητικά δεδομένα («Δεν είναι ... δολάρια»).

5^η παράγραφος: Ως τεκμήριο χρησιμοποιείται ένα αριθμητικό δεδομένο σε μορφή ποσοστού («Λέγεται ... πείνα»).

B3α.

Λέξεις
στοιχειωδών
αλλαγές
αποτελέσματα
παρέχει
συγχρόνως

Συνώνυμα
βασικών
μεταβολές
συνέπειες
προσφέρει
ταυτόχρονα

B3β.

Λέξεις
υπεύθυνη
πρόσφερε
δύναμη
περισσότερο
αδιαφορία

Αντώνυμα
ανεύθυνη
ζήτησε
αδυναμία
λιγότερο
ενδιαφέρον

B4.

α. Το ρητορικό ερώτημα εντοπίζεται στην αρχή της 2^{ης} παραγράφου: «Πόσο όμως υπεύθυνη για όλα αυτά είναι η τεχνολογία;»

β. Ο συγγραφέας με τη χρήση της ρητορικής ερώτησης επιδιώκει να θέσει τον προβληματισμό του σχετικά με την ευθύνη της τεχνολογίας για τις νέες κοινωνικές συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί από την ανάπτυξή της.

ΘΕΜΑ 3^ο

Γ.

Ενδεικτικός Τίτλος: Νέοι και Τεχνολογία

Πρόλογος: Αναφορά στην τεχνολογική ανάπτυξη που σημειώνεται στην εποχή μας. Περιγραφή του νέου κόσμου που στηρίζεται στις εφαρμογές της τεχνολογίας. Η νέα γενιά καλείται να ζήσει σ' αυτό τον κόσμο και να διαμορφώσει τη σχέση της μαζί του.

1^ο ζητούμενο: σχέση σύγχρονων νέων με τα τεχνολογικά μέσα

θετική γιατί:

- Γνώσεις: συλλογή πληροφοριών. Εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στη γνώση, πολύπλευρη ενημέρωση. Λειτουργεί επικουρικά στην εκπαίδευση (εποπτικά μέσα).
- Ψυχαγωγία: μουσική, κινηματογράφος αλλά και παιχνίδια που οξύνουν δεξιότητες και παράλληλα εμπλουτίζουν με γνώσεις.
- Επικοινωνία: νέες μορφές επικοινωνίας, ανταποκρινόμενες στους σύγχρονους ρυθμούς ζωής και στον νέο πολυπολιτισμικό κόσμο χωρίς σύνορα. Ανεκτικότητα, πολυδιάστατος κοσμοπολιτισμός.

αρνητική γιατί:

- Παραγκώνιση του βιβλίου. Μηχανοποιημένη γνώση, καταιγισμός πληροφοριών, πρόβλημα αξιοπιστίας, παραπληροφόρηση και προπαγάνδα
- Απορρόφηση ελεύθερου χρόνου, κίνδυνος εθισμού, υποτίμηση άλλων δραστηριοτήτων. Απομόνωση. Πνευματική αδράνεια. Εξοικείωση με τη βία.
- Επιφανειακή επικοινωνία που οδηγεί τελικά στην εσωστρέφεια. Παραβίαση και παραποίηση προσωπικών δεδομένων. Ισοπεδωτική πολιτιστική ομοιομορφία.

2^ο ζητούμενο: προϋποθέσεις αξιοποίησης τεχνολογίας προς όφελος των νέων:

- Ανθρωποκεντρική παιδεία (εκπαίδευση και οικογένεια). Καλλιέργεια ανθρωπιστικών αξιών με στόχο την

αντίσταση σε κάθε απόπειρα πνευματικής και ψυχικής υποδούλωσης

- Ευθύνη πνευματικών ανθρώπων. Έχει ηθικό καθήκον να ενημερώνει για τους κινδύνους, να προφυλάσσει από τις συνέπειες, να αφυπνίζει και να ευαισθητοποιεί.
- Τα παραπάνω θα οδηγήσουν τους νέους ύστερα και από δική τους βούληση:
- Χρήση με μέτρο. Ιεράρχηση αξιών και επαναπροσδιορισμός προτεραιοτήτων.
- Κριτική αντιμετώπιση των τεχνολογικών επιτευγμάτων και ειδικότερα του Διαδικτύου.
- Δημιουργική απασχόληση στον ελεύθερο χρόνο τους (διάβασμα, αθλητισμός, τέχνες). Ισότιμη κατανομή χρόνου.

Επίλογος: Η τεχνολογική ανάπτυξη δεν αντιμάχεται τις ηθικές αξίες. Από τον άνθρωπο και ιδιαίτερα από τους νέους εξαρτάται ο τρόπος αξιοποίησης των τεχνολογικών επιτευγμάτων.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η κατάσταση στους δρόμους του Βερολίνου μετά από μία μεγάλη γιορτή είναι πιστό αντίγραφο της ζωής σε κάθε μεγαλούπολη: άδεια μπουκάλια σαμπάνιας παρατημένα εδώ κι εκεί, μνημεία της γιορτινής στιγμής. Συσκευασίες βεγγαλικών, βρεγμένες και πατημένες. Η πόλη γιόρτασε άγρια, άγρια και **χαρούμενα**. Οι άγνωστοι, που τσούγκριζαν τα ποτήρια τους στους δρόμους **πριν** από μια βδομάδα, έχουν κρυφτεί και πάλι πίσω από τους γιακάδες των παλτών τους. Κάτω από τα αλλεπάλληλα στρώματα πλεκτών κρύβονται τα στομαχάκια των εορτών. «Ήθελα να κάνω κάτι ακραίο» λένε τα στομαχάκια, τα μπουκάλια σαμπάνιας, οι ξεχειλισμένοι κάδοι των σκουπιδιών.

Τα άχρηστα δώρα παραχώθηκαν στα ντουλάπια, στα συρτάρια. Η κατάχρηση αγαθών έχασε πια τον επείγοντα χαρακτήρα της, το ίδιο και ο στολισμός. Οι κάρτες, η διακόσμηση, όλα περισσεύουν. Αυτή είναι, σε όλη της τη μεγαλοπρέπεια, «η απώλεια των γιορτών», σύμφωνα με τον οικονομολόγο Τζόελ Βάλντφογκελ. Η άποψή του, ότι κάθε χρόνο ξοδεύουμε **περισσότερα** χρήματα για δώρα απ' όσο πιστεύουν οι παραλήπτες τους, αποδεικνύει την υπεραξία των δώρων και των γιορτών. Σύμφωνα με την άποψή του, οι ηλικιωμένοι ψωνίζουν άχρηστα, ακριβά δώρα στους νεότερους, επειδή έχουν χάσει την επαφή τους με τις ανάγκες της νέας γενιάς. Αλλά και τα ζευγάρια που ζουν μαζί χρόνια αγοράζουν δώρα κοινής προσδοκίας, όχι αυταπάρησης.

Η συζήτηση γύρω από τα άχρηστα δώρα είναι ευνόητη. Έχει επηρεάσει το καταναλωτικό κοινό κι έχει δημιουργήσει ένα νέο είδος «ευαισθησίας». Η αποδοχή του δώρου, όπως και η χρησιμότητά του, είναι σημαντική· έχει περισσότερο από ποτέ συναισθηματικές αντηχήσεις. Και οικονομικές επίσης. Το καλό δώρο είναι το ακριβό δώρο. Το αποδεικνύει μια έρευνα των Σόνικ και Χέμενγουεϊ στην οικονομική σελίδα του πρωτοχρονιάτικου «Νιου Γιόρκερ»: το σβήσιμο της τιμής, η έμμονη ιδέα πως ο παραλήπτης του δώρου ίσως **ανακαλύψει** πόσα πληρώσαμε (ποιο είναι δηλαδή το «κοστολόγιο» της σχέσης), αποδεικνύει ότι τα **ακριβά** δώρα φανερώνουν το ενδιαφέρον πιο πειστικά από τα φτηνά. Έτσι εξηγείται και η απογοήτευση, όταν τα ακριβά

δώρα δεν **ενθουσιάζουν** τους παραλήπτες. Ίσως γι' αυτό ανθούν τα τελευταία χρόνια οι κάρτες δώρων, μια ήπια και κοινωνικά αποδεκτή μορφή ανταλλαγής μετρητών. Οι κάρτες δώρων λένε με ευγενικό τρόπο: «Αφού είσαι εξ ορισμού ανικανοποίητος, πάρε ό,τι θέλεις και ξεφορτώσου με».

Οι παρατηρήσεις των Αμερικανών οικονομολόγων είναι πολύ ενδιαφέρουσες, για έναν πρόσθετο λόγο: ποτέ άλλοτε η Ευρώπη δεν έμοιαζε τόσο πολύ με την Αμερική στην καταναλωτική της συμπεριφορά. Τις προάλλες, περνώντας μπροστά από ένα πολυκατάστημα, είδα ωραίες, ανθεκτικές βαλίτσες που πωλούνταν προς 10 ευρώ. «Ωραία δώρα», σκέφτηκα, «φαίνονται πιο ακριβά απ' όσο είναι», σκέψη που μου θύμισε πόσο με είχε ενθουσιάσει και αναστατώσει η Αμερική στα τέλη της δεκαετίας του '80. Όλα ήταν μεγάλα, φτηνά και από μια άποψη χρήσιμα, τόσο φτηνά και τόσο χρήσιμα που δεν ήξερες τι να τα κάνεις. Η αίσθηση ότι τα αγαθά χαρίζονται, κάτι άγνωστο στην αγορά της Ευρώπης, δημιούργησε ένα αίσθημα λαίμαργίας και ταυτόχρονου κορεσμού. Ήταν προφητική στιγμή: προεξοφλούσε το δικό μας αμερικανικό όνειρο, την **αύξηση** των προσφορών, τις «sales», την ευρωπαϊκή λαίμαργία και τον ευρωπαϊκό κορεσμό.

Η παγκοσμιοποίηση θα επέλθει πιθανότατα, αν χάσουμε αυτό το τελευταίο αντανάκλαστικό: το να ελέγχουμε τη συνείδησή μας **διαρκώς**, το να θυμόμαστε πώς ζούσαμε κάποτε, τι είναι δεδομένο, κοινωνικά επιβεβλημένο, τι εξαρτάται από εμάς. Η **απώλεια** των γιορτών με οικονομικούς και συναισθηματικούς όρους θα είναι μικρότερη, αν την συζητάμε και την ελέγχουμε. Αν δεν τη θεωρούμε ένα ακόμη **αναγκαίο** κακό.

Επιφυλλίδα της Αμάντας Μιχαλοπούλου

Εφημερίδα «Καθημερινή» 06-01-07

(Διασκευή)

-
- **προσδοκία:** ελπίδα, απαντοχή
 - **αυταπάρνηση:** αυτοθυσία
 - **κορεσμός:** το σημείο στο οποίο κάτι είναι πλήρες, εντελώς γεμάτο
 - **«sales»:** εκπτώσεις

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων το παρακάτω απόσπασμα της δεύτερης παραγράφου: «**οι ηλικιωμένοι ψωνίζουν άχρηστα, ακριβά δώρα στους νεότερους, επειδή έχουν χάσει την επαφή τους με τις ανάγκες της νέας γενιάς**».

Μονάδες 10

B.2.α. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο που σας δόθηκε. (Μονάδες 5)

β. Να εντοπίσετε και να γράψετε στο τετράδιό σας την επίκληση στην αυθεντία που υπάρχει στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

B.3.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις χωρίς να αλλάξει το νόημα του κειμένου: **χαρούμενα, ανακαλύψει, διαρκώς, απώλεια, αναγκαίο.** (Μονάδες 5)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **πριν, περισσότερα, ακριβά, ενθουσιάζουν, αύξηση.** (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

B.4. Να δικαιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών στις παρακάτω φράσεις της τρίτης παραγράφου: **ένα νέο είδος «ευαισθησίας», το «κοστολόγιο» της σχέσης.**

Μονάδες 5

Γ. Το επόμενο τεύχος του περιοδικού του σχολείου σας θα περιλαμβάνει αφιέρωμα με θέμα «Το δώρο στη σύγχρονη εποχή». Να γράψετε ένα άρθρο 500 - 600 λέξεων στο οποίο να αναφέρετε για ποιους λόγους οι άνθρωποι προσφέρουν δώρα και από ποιους παράγοντες επηρεάζεται αυτή η προσφορά στις σύγχρονες καταναλωτικές κοινωνίες.

Μονάδες 40

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2010**

ΘΕΜΑ Α

Α. Το κείμενο αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο τα υλικά αγαθά διαμορφώνουν τις διαπροσωπικές σχέσεις στη σύγχρονη παγκόσμια κοινωνία. Η συγγραφέας αφορμάται από το τέλος των γιορτών, το οποίο αντικατοπτρίζει τη σύγχρονη αστική ζωή. Στη συνέχεια, επισημαίνεται ότι οι γιορτές έχουν χάσει το πραγματικό τους νόημα, καθώς δίνεται μεγαλύτερη αξία στην καταναλωτική τους πλευρά, όπως επισημαίνει ο Τζόελ Βάλντφογκελ. Άλλωστε, η αποδοχή του ανθρώπου από τον κοινωνικό του περίγυρο σχετίζεται άμεσα με τα δώρα που προσφέρει, σύμφωνα με έρευνα των Σόνικ και Χεμινγουέι. Συνακόλουθα, διαπιστώνεται ότι η ευρωπαϊκή αγορά και η καταναλωτική συμπεριφορά του Ευρωπαίου επηρεάζονται άμεσα από την αμερικάνικη. Καταλήγοντας, τονίζεται ότι η κριτική συνείδηση είναι το όπλο τόσο απέναντι στην παγκοσμιοποίηση, όσο και στην απώλεια του πραγματικής αξίας των γιορτών.

ΘΕΜΑ Β1

Είναι σύνηθες φαινόμενο σήμερα οι ηλικιωμένοι να προσφέρουν ακριβά, αλλά μη λειτουργικά δώρα στους νέους, επειδή έχουν χάσει την επαφή τους με τις ανάγκες της νέας γενιάς. Συχνά, οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις διαμορφώνουν σε μεγάλο βαθμό τις ανάγκες του σύγχρονου νέου, τις οποίες όμως οι μεγαλύτεροι αδυνατούν να παρακολουθήσουν. Επιπλέον, η τάση του υλικού ευδαιμονισμού και του καταναλωτισμού σε συνδυασμό με το χάσμα γενεών οδηγεί ακόμη και τους μεγαλύτερους στη επιλογή δώρων κυρίως με βάση την οικονομική αξία και όχι με τις επιθυμίες της νέας γενιάς. Διαπιστώνουμε, λοιπόν, ότι οι υλιστικές τάσεις της παγκοσμιοποίησης επηρεάζουν όλους τους ανθρώπους ανεξάρτητα με την ηλικία τους.

ΘΕΜΑ Β2

α) Η «απώλεια» των γιορτών

β) Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου η συγγραφέας χρησιμοποιεί ως τρόπο πειθούς την επίκληση στην αυθεντία. Η αυθεντία εντοπίζεται στο σημείο όπου γίνεται αναφορά στην άποψη του Τζόελ Βάλντφογκελ σχετικά με την απώλεια της πραγματικής αξίας των γιορτών. : «Αυτή είναι, σε όλη της τη μεγαλοπρέπεια, «η απώλεια των γιορτών», σύμφωνα με τον οικονομολόγο Τζόελ Βάλντφογκελ. Σύμφωνα με την άποψή του ...όχι αυταπάρνης».

ΘΕΜΑ Β3

α) Συνώνυμα

χαρούμενα = ευχάριστα
ανακαλύψει = διαπιστώσει
διαρκώς= συνεχώς
απώλεια= καταστροφή
αναγκαίο = απαραίτητο

β) Αντώνυμα

πριν ≠ μετά
περισσότερα ≠ λιγότερα
ακριβά ≠ φτηνά
ενθουσιάζουν ≠ απογοητεύουν
αύξηση. ≠ μείωση

ΘΕΜΑ Β4

- ✓ ένα νέο είδος «ευαισθησίας» : Η λέξη «ευαισθησίας» τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά διότι η συγγραφέας θέλει να προσδώσει ειρωνική χροιά στο περιεχόμενό της.
- ✓ το «κοστολόγιο» της σχέσης : Η λέξη «κοστολόγιο» τοποθετείται μέσα σε εισαγωγικά διότι χρησιμοποιείται από τη συγγραφέα με μεταφορική σημασία, ταυτόχρονα όμως εκφράζει και την ειρωνεία της όσον αφορά τον τρόπο που αξιολογούν τις σχέσεις τους οι σημερινοί άνθρωποι με τα δώρα.

ΘΕΜΑ Γ

(Ενδεικτικός Τίτλος) Δώρα και Καταναλωτισμός

Πρόλογος (Ενδεικτικός)

Η αλματώδης επιστημονική και τεχνολογική εξέλιξη του αιώνα έχει επιδράσει στην παραγωγική διαδικασία και έχει καθορίσει τους νόμους της προσφοράς και της ζήτησης. Το καθεστώς της ελεύθερης οικονομίας ευνοεί την υπερπαραγωγή αγαθών και τον ανταγωνισμό των επιχειρήσεων. Παράλληλα

έχουν επηρεαστεί και οι ανθρώπινες σχέσεις που ακόμα και αυτές ορίζονται από καταναλωτικά κριτήρια. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η διαδικασία των δώρων που στη σύγχρονη εποχή έχει αλλοιωθεί ο ρόλος και η αξία τους.

α' ζητούμενο: λόγοι που οι άνθρωποι προσφέρουν δώρα

- τήρηση εθίμων/παραδόσεων (προσωπικές γιορτές, Χριστούγεννα)
- τήρηση κοινωνικών υποχρεώσεων / συμβάσεων
- ένδειξη – έκφραση συναισθημάτων αγάπης, εκτίμησης, ευγνωμοσύνης
- τα παραπάνω: προσέγγιση ανθρώπων, σύσφιξη σχέσεων, χαρά, αμοιβαιότητα
- όμως και: δωροδοκία, πελατειακές σχέσεις, ευνοιοκρατία, εξαγορά υπηρεσιών και παροχών (επικράτηση αναξιοκρατίας, διαφθοράς, κοινωνικής και πολιτικής εξαχρείωσης)

β' ζητούμενο: παράγοντες που επηρεάζουν την προσφορά δώρων σήμερα

- υλιστικός ευδαιμονισμός ως υπεραξία στην εποχή μας
- καταναλωτικά πρότυπα όπως αυτά προβάλλονται κυρίως από τα ΜΜΕ
- δώρο: μέσο επίδειξης ευμάρειας και κοινωνικής καταξίωσης
- δεν λαμβάνονται υπόψη οι αληθινές, λειτουργικές, ανάγκες ή τα ενδιαφέροντα του αποδέκτη
- αλλοτρίωση των ανθρωπίνων σχέσεων: συχνά τα δώρα υποκαθιστούν συναισθηματικά κενά ή κατευνάζουν ενοχές.

Επίλογος (Ενδεικτικός)

Είναι λοιπόν φανερό ότι ο υπερκαταναλωτισμός επηρεάζει και τη διαδικασία των δώρων, μια διαδικασία που κατά τ' άλλα οφείλει να έχει συναισθηματικά ερείσματα. Το δώρο αποκτά πραγματική αξία όταν προκαλεί χαρά τόσο σ' αυτόν που το προσφέρει όσο και στον αποδέκτη. Μπορούν δηλαδή να καταφύγουν σε εναλλακτικές λύσεις όπως είναι οι ανθρωπιστική προσφορά ακόμη και σε μορφή υπηρεσιών ή ακόμη και η κατασκευή προσωπικών αντικειμένων που καλλιεργούν τις κλίσεις και προάγουν τη δημιουργικότητα. Γι' αυτό οι άνθρωποι, ειδικά στην σημερινή εποχή που χαρακτηρίζεται από την οικονομική κρίση, χρειάζεται να επαναπροσδιορίσουν την μορφή και την αξία των δώρων και να τους προσδίδουν συναισθηματική και όχι υλική αξία.

Ο συντάκτης

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 5 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η απώλεια της βιοποικιλότητας είναι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πλανήτης, καθώς όλο και περισσότερα είδη απειλούνται με εξαφάνιση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η καταστροφή του τροπικού δάσους του Αμαζονίου, ενός από τα πλουσιότερα οικοσυστήματα στον κόσμο. Βέβαια, υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις επιτυχούς διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος. Η συνολική εικόνα, ωστόσο, δεν είναι ρόδινη.

Οι άνθρωποι είναι υπεύθυνοι για την επιτάχυνση της εξαφάνισης των ειδών. Όσο αυξάνεται ο πληθυσμός, τόσο μεγαλύτερο είναι το τμήμα για το περιβάλλον: με την εντατική καλλιέργεια της γης, τις κατασκευές, τη μόλυνση, την κοπή των δέντρων και την υπερεκμετάλλευση των ωκεανών, βλάπτουμε το οικοσύστημα και καταστρέφουμε τους πιο πολύτιμους πόρους από τους οποίους εξαρτιόμαστε απόλυτα.

Αποτελούμε και εμείς μέρος της βιοποικιλότητας, αυτού του ιστού της ζωής, όπου οι άνθρωποι, τα ζώα, τα φυτά και άλλοι οργανισμοί εξαρτώνται ο ένας από τον άλλο. Χρειαζόμαστε τη φύση – μας προσφέρει καθαρό αέρα, καθαρό νερό και τροφή, ανακυκλώνει τα απορρίμματα και ρυθμίζει το κλίμα. Και όλα αυτά δωρεάν! Σύμφωνα με πρόσφατους υπολογισμούς, αν επρόκειτο να αντικαταστήσουμε αυτές τις υπηρεσίες που παρέχει η φύση με άλλες τεχνητές εναλλακτικές λύσεις, αυτό θα μας κόστιζε δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο – και σε ορισμένες περιπτώσεις κάτι τέτοιο δεν θα ήταν καν **εφικτό**. Αν δεν αλλάξουμε τη συμπεριφορά μας, η ευχάριστη ζωή μας πρόκειται να αλλάξει.

Θα έχετε **ίσως** δει κάποια λίμνη που είχε κρυστάλλινα καθαρά νερά να μετατρέπεται σε πράσινο βάλτο. Ο φαύλος κύκλος αρχίζει με τη μόλυνση που σκοτώνει τα ψάρια, τα οποία κανονικά θα έτρωγαν τα φύκια, μέχρι τελικά να καταρρεύσει όλο το οικοσύστημα. Μήπως αυτό είναι μόνο μια πρόγευση από όσα μας επιφυλάσσει το μέλλον;

Τα οικοσυστήματα επηρεάζονται, επίσης, από την κλιματική αλλαγή. Οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τα ορυκτά καύσιμα και η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος – ιδιαίτερα των δασών και των υγροτόπων – έχουν οδηγήσει στην υπερθέρμανση του πλανήτη. Αν δεν μειώσουμε αυτές τις εκπομπές και δεν διατηρήσουμε υγιή τα οικοσυστήματα, η θερμοκρασία

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

μπορεί να αυξηθεί κατά περίπου 1 έως 6 °C αυτόν τον αιώνα, με σοβαρές συνέπειες για όλους. Τα συχνότερα φαινόμενα ξηρασίας, κυμάτων καύσωνα, πλημμυρών και πυρκαγιών θα θέσουν σε κίνδυνο τα ζώα, τα φυτά και τους ανθρώπους.

Χρειαζόμαστε υγιή οικοσυστήματα για να αμβλύνουμε την κλιματική αλλαγή και να προσαρμοστούμε σε αυτήν, καθώς και για να αποφύγουμε τις πιο δυσμενείς της **συνέπειες**. Οι ωκεανοί, τα δάση και οι βάλτοι αποτελούν φυσικές «παγίδες άνθρακα». Τα παράκτια οικοσυστήματα, όπως οι υγρότοποι, τα δάση με μαγκρόβια δέντρα (με ρίζες μέσα στην θάλασσα), οι κοραλλιογενείς ύφαλοι και οι παραλίες με φυσικά φράγματα, προσφέρουν φυσική προστασία στις ακτογραμμές.

Δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την απώλεια της βιοποικιλότητας, αν δεν αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή. Είναι, όμως, αντίστοιχα αδύνατο να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή, χωρίς να διαχειριστούμε τη βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα. Και τα δύο προϋποθέτουν συντονισμένη παγκόσμια δράση. Και πρέπει να ξεκινήσουμε από εμάς τους ίδιους!

Από το *Βιβλίο των Νέων της Ευρώπης 2010-2011* (διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 - 100 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε με παραδείγματα σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων το περιεχόμενο της παρακάτω φράσης: **«υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις επιτυχούς διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος».**

Μονάδες 12

B.2. Να αναφέρετε δύο τρόπους ανάπτυξης της πρώτης παραγράφου, εντοπίζοντάς τους στο κείμενο.

Μονάδες 6

B.3.a. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **παρέχει, εφικτό, ίσως, συνέπειες** (μονάδες 4).

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: υπεύθυνοι, βλάπτουμε, απόλυτα, συχνότερα (μονάδες 4).

Μονάδες 8

B.4.α. Να χαρακτηρίσετε τη σύνταξη (ενεργητική - παθητική) στις παρακάτω προτάσεις (μονάδες 2) και να τη μετατρέψετε στην αντίθετή της (μονάδες 2):

- Τα οικοσυστήματα επηρεάζονται, επίσης, από την κλιματική αλλαγή.
- Τα συχνότερα φαινόμενα ξηρασίας, κυμάτων καύσωνα, πλημμυρών και πυρκαγιών θα θέσουν σε κίνδυνο τα ζώα, τα φυτά και τους ανθρώπους.

β. Να εξηγήσετε τη λειτουργία των σημείων στίξης στα παρακάτω αποσπάσματα:

- Όσο αυξάνεται ο πληθυσμός, τόσο μεγαλύτερο είναι το τίμημα για το περιβάλλον: (άνω και κάτω τελεία)
- Και όλα αυτά δωρεάν! (θαυμαστικό)
- Μήπως αυτό είναι μόνο μια πρόγευση από όσα μας επιφυλάσσει το μέλλον; (ερωτηματικό)
- Οι ωκεανοί, τα δάση και οι βάλτοι αποτελούν φυσικές «παγίδες άνθρακα» (εισαγωγικά)
- τα δάση με μαγκρόβια δέντρα (με ρίζες μέσα στην θάλασσα) (παρένθεση) (μονάδες 5).

Μονάδες 9

Γ. Συμμετέχοντας στο Συμβούλιο Νέων της Ευρώπης εκφωνείτε ομιλία 500 περίπου λέξεων με θέμα την απώλεια της βιοποικιλότητας του πλανήτη. Στην ομιλία σας αυτή να εξηγήσετε γιατί οι άνθρωποι της εποχής μας έχουν ευθύνη για την επιτάχυνση της εξαφάνισης των ειδών και να προτείνετε τρόπους με τους οποίους οι νέοι μπορούν να συντελέσουν στην αλλαγή της ανθρώπινης νοοτροπίας και στάσης γενικότερα απέναντι στο περιβάλλον.

Μονάδες 40

ΟΛΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ & ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2011

ΘΕΜΑ Α

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Θέμα του κειμένου είναι η απώλεια της βιοποικιλότητας και οι συνέπειές της για τον άνθρωπο.

- ο άνθρωπος, βασικός υπεύθυνος για την καταστροφή του οικοσυστήματος – υπερεκμετάλλευση φυσικών πόρων
- ΟΜΩΣ, ο άνθρωπος αποτελεί υποσύνολο του συνόλου της φύσης, άρα, η φύση είναι αναγκαία για την επιβίωσή του, αφού ο υπάρχει σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ τους.
- η κλιματική αλλαγή > υπερθέρμανση του πλανήτη απειλεί ζώα, φυτά και ανθρώπους (οικοσύστημα)
- Τα υγιή οικοσυστήματα ως μέτρο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής προϋπόθεση για την αντιμετώπιση της απώλειας της βιοποικιλότητας
- απαραίτητη η συντονισμένη παγκόσμια δράση – και η συνειδητοποίηση της ατομικής ευθύνης – ανάληψη ατομικής πρωτοβουλίας.

Παράδειγμα περίληψης

Το κείμενο πραγματεύεται την ευθύνη που φέρει ο άνθρωπος για την καταστροφή της βιοποικιλότητας. Όπως αναφέρεται, η εξαφάνιση των ειδών σχετίζεται άμεσα με τον υπερπληθυσμό και τις αυξημένες ανθρώπινες ανάγκες. Ωστόσο, δεν έχει ακόμα συνειδητοποιηθεί η μεγάλη εξάρτησή του ανθρώπου από τη φύση, η οποία προσφέρει αφιλοκερδώς απαραίτητα στοιχεία για τη ζωή. Ως αντίτιμο, ο σύγχρονος άνθρωπος έχει προκαλέσει την αύξηση της θερμοκρασίας της γης και κατ' επέκταση ακραία κλιματικά φαινόμενα. Για την προστασία από περαιτέρω συνέπειες, κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων για την ισορροπία των οικοσυστημάτων. Μόνο με την ανάπτυξη διεθνούς συνεργασίας υπάρχει ελπίδα για τη βελτίωση των κλιματικών συνθηκών και τη διάσωση των βιολογικών ειδών.

ΘΕΜΑ Β

B1

Πράγματι, παρά την αλόγιστη επέμβαση του ανθρώπου στη φύση, υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις επιτυχούς διατήρησης και προστασίας της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η δράση κινημάτων περιβαλλοντικού χαρακτήρα, όπως ο Αρκτούρος, ή η WWF, που έχουν κατορθώσει σε μεγάλο βαθμό την προστασία ορεινών οικοσυστημάτων και μεγάλων θηλαστικών. Ακόμη, οργανώνουν συστηματικές προσπάθειες για την προστασία των δασών, με αναδάσωση, καθαρισμό σκουπιδιών και δενδροφυτεύσεις. Αλλά και η «πράσινη ανάπτυξη» έχει εφαρμοστεί και αποτελεί πλέον σύγχρονη πραγματικότητα. Όλο και περισσότερες βιομηχανίες εφαρμόζουν «καθαρές τεχνολογίες» έχοντας πετύχει τη μείωση των ρύπων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Άλλωστε, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η εξοικονόμηση ενέργειας, οι λιγότερο ρυπογόνες βιομηχανίες, και άλλες φιλοπεριβαλλοντικές δραστηριότητες είναι πλέον γεγονός. Φαίνεται, λοιπόν, ότι ο άνθρωπος έχει συνειδητοποιήσει την ευθύνη του για το περιβαλλοντικό αδιέξοδο και έχει αρχίσει να ενεργεί για την αντιμετώπισή του.

Άλλα παραδείγματα διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος:

- Εθνικοί δρυμοί
- Οροσειρά της Πίνδου, Όλυμπος, λίμνες – βιότοποι (π.χ Κερκίνη, Δέλτα του Έβρου, Δάσος Δαδιάς)
- Φωτοβολταϊκά συστήματα
- Ενεργειακά σπίτια
- Βιοκαύσιμα
- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας [αιολική, ηλιακή]
- Εναλλακτικές μορφές τουρισμού [αγροτουρισμός, οικοτουρισμός]
- Διατροφική οικολογία [αποφυγή των μεταλλαγμένων τροφίμων], επιλογή βιολογικών προϊόντων
- Ανακύκλωση

ΠΡΟΣΟΧΗ: τα παραδείγματα αυτά δεν πρέπει να αναφερθούν ως μέτρα αντιμετώπισης του οικολογικού προβλήματος, αλλά ως μέτρα που ήδη εφαρμόζονται και συμβάλλουν στην επιτυχή διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

B2

Αν και στη Θεματική Περίοδο υπάρχει αιτιολόγηση, οι λεπτομέρειες της παραγράφου αναπτύσσονται με:

Παραδείγματα: «χαρακτηριστικό παράδειγμα ... στον κόσμο»

Σύγκριση – αντίθεση: «Βέβαια, υπάρχουν ... ρόδινη»

B3.α.

Παρέχει: προσφέρει, δίνει, χορηγεί, παραχωρεί, διαθέτει

Εφικτό: κατορθωτό, επιτεύξιμο, δυνατό, πραγματοποιήσιμο, υλοποιήσιμο

Ίσως: μάλλον, πιθανόν, ενδεχομένως

Συνέπειες: αποτελέσματα, απόρροιας, επακόλουθα, επιπτώσεις

B3.β.

Υπεύθυνοι: ανεύθυνος

Βλάπτουμε: ωφελούμε, ευεργετούμε

Απόλυτα: σχετικά, μερικώς

Συχνότερα: σπανιότερα, σποραδικά

B4.α.

- «Τα οικοσυστήματα ... κλιματική αλλαγή»: Η σύνταξη της πρότασης είναι παθητική.

Ενεργητική Σύνταξη: Η κλιματική αλλαγή επηρεάζει, επίσης, τα οικοσυστήματα.

- «Τα συχνότερα φαινόμενα ... τους ανθρώπους»: Η σύνταξη της πρότασης είναι ενεργητική.

Παθητική Σύνταξη: Τα ζώα, τα φυτά και οι άνθρωποι θα τεθούν σε κίνδυνο από τα συχνότερα φαινόμενα ξηρασίας, κυμάτων καύσωνα, πλημμυρών και πυρκαγιών.

B4.β.

-άνω και κάτω τελεία: ερμηνεία, αποτέλεσμα ενέργειας, επεξήγηση

-θαυμαστικό: έμφαση, θαυμασμός, έκπληξη, έντονο συναίσθημα

- ερωτηματικό: προβληματισμός, προτροπή, έμφαση, αφύπνιση, παραστατικότητα, αμεσότητα

- εισαγωγικά: μεταφορική χρήση, ειδική ορολογία

- παρένθεση: επεξήγηση, συμπλήρωση.

ΘΕΜΑ Γ

Γ.

Προσφώνηση

Αγαπητοί φίλοι/ Κυρίες και κύριοι,

Ενδεικτικός Πρόλογος

Είναι οπωσδήποτε αξιοσημείωτο ότι μια εκδήλωση για την προστασία του περιβάλλοντος συγκεντρώνει το ενδιαφέρον τόσων νέων. Αυτό δείχνει την έκταση του οικολογικού προβλήματος αλλά και την ευαισθητοποίηση ενός τόσο ζωτικού μέρους της κοινωνίας, των νέων για την άμβλυνση του φαινομένου. Όλοι γνωρίζουμε ότι είναι άρρηκτη η σχέση του ανθρώπου με τη φύση. Ωστόσο, σήμερα ο άνθρωπος απειλεί το ίδιο το οικολογικό σύστημα και γι' αυτό το λόγο συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ, για να εκθέσουμε/ να συζητήσουμε τους λόγους που έχουν οδηγήσει σε αυτό το οικολογικό αδιέξοδο αλλά και τους τρόπους με τους οποίους μπορούμε, εμείς, οι νέοι, να συμβάλλουμε στην αλλαγή της στάσης απέναντι στο περιβάλλον.

Κύριο μέρος

A' ζητούμενο: ο άνθρωπος υπεύθυνος για την εξαφάνιση των ειδών

- Έλλειψη ουσιώδους παιδείας που επιφέρει απώλεια του μέτρου και οδηγεί στην παραβίαση της ηθικής. Εδραίωση του δόγματος «ανάπτυξη για την ανάπτυξη» (επιστημονική/ τεχνολογική) με κάθε τίμημα. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα οι βιομηχανίες να καταστρέφουν το όζον και να υπερθερμαίνουν τον πλανήτη και η παγκόσμια ανάπτυξη τροφίμων να υποβαθμίζει το έδαφος λόγω της μαζικής χρήσης λιπασμάτων.
- Αποθέωση υλικών αξιών, απληστία: η φύση πηγή πλουτισμού και αλόγιστης εκμετάλλευσης -> υπερπαραγωγή, που με τη σειρά της οδήγησε στην υπερκατανάλωση, με άμεσες συνέπειες στο κλίμα και στη βιοποικιλότητα
- Ο υπερπληθυσμός, που επέφερε τη διόγκωση των ανθρώπινων αναγκών
- Η αστική ανάπτυξη, που επιβάρυνε περαιτέρω το οικοσύστημα, κοπή δέντρων, καταστροφή δασών, έλλειψη πρασίνου
- Ελλιπής αγωγή από τους φορείς (οικογένεια, σχολείο, ΜΜΕ, πολιτεία)

Μεταβατική

Επιπτώσεις (Πολλά είδη απειλούνται υπό εξαφάνιση – διαταραχή του οικοσυστήματος -> Διατάραξη της τροφικής αλυσίδας, κίνδυνοι για τις επερχόμενες γενεές, επιπτώσεις στη φυσική και ψυχική υγεία του ανθρώπου)

B' ζητούμενο: τρόποι αντιμετώπισης από τους νέους

- Στροφή στην ορθολογιστική/ χρηστική κατανάλωση και σ' ένα φυσικό τρόπο ζωής
- Έμφαση στην πνευματικότητα (λιγότερη κατανάλωση, έμφαση στα πνευματικά και όχι στα υλικά αγαθά). Αποβολή ατομιστικού και ωφελιμιστικού προτύπου, αλτρουισμός, κοινωνική ευαισθησία.
- Έμπρακτη απόδειξη οικολογικής ευαισθησίας με απλές επιλογές ζωής (ανακύκλωση, χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς, περπάτημα, ποδήλατο, πράσινες βεράντες και μπαλκόνια, εγκατάλειψη της πλαστικής σακούλας) .
- Διατροφική οικολογία [αποφυγή των μεταλλαγμένων τροφίμων], επιλογή βιολογικών προϊόντων
- Συμμετοχή σε οικολογικά κινήματα (WWF, GREENPEACE), ακτιβισμός,
- Επιδίωξη επαφής με τη φύση (σύσταση περιβαλλοντικών ομάδων, δράση από τις μαθητικές κοινότητες, βιωματική επαφή με τη φύση – εναλλακτικές μορφές τουρισμού [αγροτουρισμός, οικοτουρισμός])

- Εθελοντισμός (δενδροφυτεύσεις, αναδασώσεις, καθαριότητα δημόσιων χώρων, απορρύπανση ακτών)
- Άσκηση πίεσης στις κυβερνήσεις για λήψη μέτρων και εφαρμογή νομοθεσίας για την προστασία του περιβάλλοντος και για ένταξη της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στον αναλυτικό πρόγραμμα του σχολείου.
- Παγκόσμια συνεργασία μέσω ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων, Συμβουλίων Νέων (σαν αυτό που συμμετέχουμε σήμερα)

Ενδεικτικός Επίλογος

Όλοι μας λοιπόν οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε ότι το οικολογικό αδιέξοδο θέτει σήμερα τον άνθρωπο ενώπιον των ευθυνών του. Το πρόβλημα είναι πλέον οικουμενικό με άμεσες επιπτώσεις σε όλη την ανθρωπότητα. Εύχομαι η σημερινή εκδήλωση να οδηγήσει στην αφύπνιση και δραστηριοποίηση όλων με στόχο την άμεση εφαρμογή των μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Αποφώνηση

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

«Οι ασυμβίβαστοι»

Ο ασυμβίβαστος είναι μια πραγματικότητα του καιρού μας, γιατί δεν είναι ο ένας, ο **μοναδικός** και ο μοναχικός, καθώς άλλοτε, είναι πια οι πολλοί και ιδίως αυτοί οι νέοι που έρχονται με κραυγές και συχνά με απειλητικές χειρονομίες να μας **επιπλήξουν** για όσα έχουμε πράξει, για όσα έχουμε διασώσει και να μας στερήσουν το δικαίωμα της παρουσίας, αν το μπορέσουν.

Όταν μιλούμε για τους ασυμβίβαστους, έχουμε κυριότατα στο νου μας αυτούς τους νέους ανθρώπους. Το ασταμάτητο «όχι» τους. Έγραφα κάπου αλλού, και το πιστεύω πάντα, πως η Ιστορία προχωρεί με το «όχι», δεν προχωρεί με το «ναι». Με το «ναι» αποτελματώνεται. Το «όχι» μπορεί και να έχει ατομική προέλευση, να είναι η εξέγερση ενός προσώπου, μια αυτόβουλη ενέργεια. Το «ναι» σπανιότατα είναι η ολόψυχη και φωτισμένη συγκατάθεση. Στις περισσότερες περιπτώσεις προέρχεται από **ραθυμία**, ατολμία, αδιαφορία, ή έλλειψη εσωτερικής ανησυχίας. Το «ναι» πληρώνεται—και πλουσιοπάροχα κάποτε. Το «όχι» πληρώνει—και αδρότατα κάποτε.

Και, φυσικά, αυτή τη στιγμή δεν πρόκειται για το «όχι» του αντιρρησία, του αρνητικού τύπου, που είναι απαράγωγος από φυσικού του και πολεμάει κι απαρνιέται τα πάντα για να μπορέσει αυτόνομα να υπάρξει, όπως συχνά συμβαίνει στην ανέλιξη της πνευματικής ζωής, όπου στέρφροι και πικρόχολοι και κακόπιστοι προσπαθούν να πλάσουν ένα ατομικό πεπρωμένο με την αδιάκοπη άρνηση, καθώς τα σκυλιά που γαβγίζουν και γρούζουν, γιατί δεν έχουν άλλο τρόπο να δηλώσουν την ύπαρξή τους. Ο λόγος είναι για

το φωτισμένο, συλλογισμένο, σταθερό, αμετακίνητο «όχι», για μια απόφαση ψυχής και πνεύματος.

Η κραυγή των σύγχρονων ασυμβίβαστων, τουλάχιστον των περισσότερων—γιατί καμιά γενίκευση δεν είναι σωστή—είναι μια αυθόρμητη κίνηση, που δεν έχει προφτάσει να συλλογιστεί τον εαυτό της. Και τούτο είναι η αδυναμία της. Τα «άγουρα χρόνια» είναι όλο φλόγα. **Άλλωστε**, εμείς οι προεσβύτεροι αυτή τη φλόγα τη θεωρούμε προνόμιο και τη μακαρίζουμε. Και η φλόγα δε φωτίζει μονάχα· πυρπολεί κιόλας και κατακαίει και **μεταμορφώνει** σε στάχτη.[...].

Οι ασυμβίβαστοι «ασεβούν» και προς την παράδοση. Την υποβάλλουν σ' εξαντλητική ανάκριση, για να την αναγκάσουν να ομολογήσει την κενότητά της, όπου, φυσικά, συμβαίνει να είναι κενή. Κι επειδή οι καιροί μας είναι σκληροί, η αντιπαραδοσιακή επιδρομή παίρνει τη μορφή καταιγίδας, που τρομάζει τους απλοϊκούς και εξουθενώνει τους ανυποψίαστους χρησιμοθηρικούς. Αυτή η αντιπαραδοσιακή επιδρομή μοιάζει με διάρρηξη σε καλά ασφαλισμένο χρηματοκιβώτιο. Η επίδραση, επομένως, των ασυμβίβαστων, ακόμη κι όταν δεν είναι φανερή, είναι φυσικό να έχει υποβάλει την παράδοση σε σκληρότατη δοκιμασία.

I.M. Παναγιωτόπουλου, *Οι σκληροί καιροί*,
εκδόσεις των Φίλων. (Απόσπασμα σε διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων το παρακάτω απόσπασμα της δεύτερης παραγράφου: «**η Ιστορία προχωρεί με το “όχι”, δεν προχωρεί με το “ναι”**».

Μονάδες 10

B.2.α. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης της τρίτης παραγράφου (Και, φυσικά, ... πνεύματος). (Μονάδες 4).

β. Να βρείτε τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου.
(Μονάδες 3).

Μονάδες 7

Β.3.α. Να βρείτε στο κείμενο που σας δόθηκε πέντε παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας.
(Μονάδες 5).

β. Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου (Όταν μιλούμε... αδρότατα κάποτε) ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το πρώτο πληθυντικό, το πρώτο ενικό και το τρίτο ενικό πρόσωπο. Να αιτιολογήσετε τη χρήση του καθενός από αυτά τα πρόσωπα.
(Μονάδες 3).

Μονάδες 8

Β.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **μοναδικός, επιπλήξουν, ραθυμία, άλλωστε, μεταμορφώνει.** (Μονάδες 5).

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: απαρνιέται, συχνά, ατομικό, αδυναμία, κενή.
(Μονάδες 5).

Μονάδες 10

Γ.1. 1) Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα αίτια της νεανικής αμφισβήτησης;
2) Πιστεύετε ότι οι απόψεις του συγγραφέα για το ασυμβίβαστο πνεύμα των νέων επαληθεύονται στην εποχή μας;

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σχετικά με τα παραπάνω ερωτήματα σε ένα άρθρο που θα δημοσιευθεί στην εφημερίδα του σχολείου σας. (500-600 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα, τα οποία και θα καταστραφούν μετά το πέρας της εξέτασης.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΕΚΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ 2012**

A. Περίληψη

Ο συγγραφέας του συγκεκριμένου κειμένου αναφέρεται στον ασυμβίβαστο χαρακτήρα της νέας γενιάς καθώς αυτή αμφισβητεί την σύγχρονη πραγματικότητα. Πιο συγκεκριμένα, αποδεικνύεται πως η έννοια του ασυμβίβαστου ενσαρκώνεται κυρίως στο πρόσωπο των νέων που αντιδρούν με πάθος στις πράξεις των ενηλίκων. Το «όχι» που κραυγάζουν κινητοποιεί την κοινωνία, δίνει ώθηση στην Ιστορία, εκφράζει αυτενέργεια και σκεπτικισμό, ενώ το «ναι» δειλία και νωχέλεια. Μάλιστα, δεν πρόκειται για το «όχι» του μηδενιστή που απαξιώνει τα πάντα αλλά για το εμπνευσμένο πνευματικό «όχι». Ωστόσο, ο συγγραφέας επισημαίνει ότι το σύγχρονο «όχι» είναι παρορμητικό, δεν προκύπτει από ενδοσκόπηση και ωριμότητα, και αυτό αποτελεί τρωτό σημείο, εφόσον έτσι ισοπεδώνονται όλα. Καταληκτικά, σχολιάζει την επικριτική στάση των νέων απέναντι στα νεκρά στοιχεία της παράδοσης, γεγονός που λειτουργεί ως λαίλαπα, εκφοβίζοντας τους κενούς ανθρώπους.

B.1. Ανάπτυξη παραγράφου

Είναι γεγονός ότι η Ιστορία γράφεται μέσα από την άρνηση και όχι από την κατάφαση στα πράγματα. Το «όχι» λειτουργεί ως αντίδραση, ως αντίσταση, ως γενεσιουργός παράγοντας εξέλιξης ιδιαίτερα αν είναι εμπνευσμένο και δηλώνει την αυτόβουλη ρήξη του ανθρώπου με την πραγματικότητα. Μεγάλες κοινωνικές τομές έλαβαν χώρα μέσα στους αιώνες με την εξέγερση \

πεφωτισμένων ανθρώπων που συνειδητά θέλησαν να αλλάξουν το ρου της ιστορικής πορείας. Αν δεν υπήρχαν οι επαναστάτες, θα επικρατούσε η στασιμότητα, η αδράνεια: οι άνθρωποι δε θα κατοχύρωναν τα δικαιώματά τους, δε θα υπήρχε πνευματική ανάπτυξη, δε θα σημειωνόταν τεχνολογική επανάσταση. Επομένως, το «ναι» δείχνει φόβο, όταν βέβαια υπηρετεί σκοπιμότητες και υπακούει σε συμφέροντα, ενώ το «όχι» σηματοδοτεί την επιθυμία για πρόοδο με την προϋπόθεση φυσικά της αντικειμενικής και γόνιμης αμφισβήτησης.

B2. α. αναλογία -> Παρομοιάζονται οι κακόπιστοι άνθρωποι με σκυλιά που γαβγίζουν (πικρόχολοι και κακόπιστοι ... καθώς τα σκυλιά που γαβγίζουν ...)
σύγκριση – αντίθεση -> Συγκρίνονται αντιθετικά το απαξιωτικό και το φωτισμένο «όχι» (δεν πρόκειται για το «όχι» του αντιρρησία ... Ο λόγος είναι για το φωτισμένο, συλλογισμένο, σταθερό, αμετακίνητο «όχι»...)

β. Τα δομικά μέρη της τελευταίας παραγράφου είναι:
Θεματική πρόταση: «Οι ασυμβίβαστοι ... παράδοση».
Λεπτομέρειες: «Την υποβάλλουν ... χρηματοκιβώτιο».
Κατακλείδα: «Η επίδραση ... δοκιμασία».

B3. α. Πέντε παραδείγματα μεταφορικής χρήσης του λόγου είναι:
« η Ιστορία προχωρεί με το «όχι», δεν προχωρεί με το «ναι»... »
«στέρφοι και πικρόχολοι και κακόπιστοι προσπαθούν να πλάσουν ένα ατομικό πεπρωμένο»
«Τα «άγουρα χρόνια» είναι όλο φλόγα»
«Την υποβάλλουν σ' εξαντλητική ανάκριση...»
«η αντιπαραδοσιακή επιδρομή παίρνει τη μορφή καταιγίδας»

β. Ο συγγραφέας με τη χρήση του άπληθυντικού προσώπου εκφράζει την καθολικότητα του φαινομένου, δηλαδή ό,τι λέγεται μας αφορά όλους.
Παράλληλα, προσδίδει ζωντάνια και αμεσότητα στο κείμενο.
Μέσω του α' ενικού προσώπου εκφράζει εξομολογητική διάθεση, προσωπικές απόψεις/ συναισθήματα, δηλαδή υποκειμενισμό.
Τέλος, με το γ' ενικό εκφράζει αντικειμενική, απρόσωπη στάση.

B4. α. μοναδικός = ξεχωριστός, ασύγκριτος, ανυπέρβλητος
επιπλήξουν = μαλώσουν, επικρίνουν, επιτιμήσουν
ραθυμία = νωθρότητα, σκνηρία
άλλωστε = εξάλλου
μεταμορφώνει = μετατρέπει, μεταβάλλει

β. απαρνιέται = αποδέχεται
συχνά = σπάνια
ατομικό = ομαδικό, συλλογικό
αδυναμία = δύναμη, ικανότητα, πλεονέκτημα
κενή = πλήρης, γεμάτη, (ουσιαστική)

Γ1. Τίτλος: «Υγιής ή στείρα η νεανική αμφισβήτηση;»

Πρόλογος

Η αμφισβήτηση συνιστά την έκφραση της αντίθεσης σε ένα σύστημα, μια κατάσταση, ένα πρότυπο. Αποτελεί σύμφυτο χαρακτηριστικό των νέων, οι οποίοι είναι προοδευτικοί, επαναστάτες, γι' αυτό και σε κάθε εποχή πρωτοστατούν στις εξελίξεις. Στην εποχή μας, οι νέοι οδηγούνται σε αμφισβήτηση των κειμένων, ανάλογα με τα βιώματά τους αλλά και λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών της σύγχρονης κοινωνίας. Ποιοι άραγε είναι οι λόγοι που τους παρακινούν σ' αυτό;

α΄ ζητούμενο

- Η αμφισβήτηση πηγάζει, καταρχάς, από τη φύση των νέων, καθώς είναι οραματιστές, καινοτόμοι, ρηξικέλευθοι, επαναστάτες, αντικομφορμιστές και εν γένει αντισυμβατικοί.
- Οι νέοι σήμερα αμφισβητούν περισσότερο, γιατί έχουν πολλές δυνατότητες σε αντιδιαστολή με το παρελθόν: υψηλό βιοτικό και πνευματικό επίπεδο, πολλές προσλαμβάνουσες παραστάσεις, πληροφόρηση, δημοκρατικό πολίτευμα, τεχνολογική ανάπτυξη, απαλλαγή από προκαταλήψεις του παρελθόντος.
- Τα αρνητικά της εποχής σε συνδυασμό με τη δυσλειτουργία των φορέων συνιστούν πόλους αμφισβήτησης. Ειδικότερα:
 - Η κρίση του οικογενειακού θεσμού: χάσμα γενεών, έλλειψη σεβασμού στην προσωπικότητα του παιδιού κ.λπ.
 - Η κακή λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος: υπερεντατικοποίηση, άγονος εγκυκλοπαιδισμός, μονοδιάστατος χαρακτήρας εκπαίδευσης κ.λπ.
 - Η στροφή στον υλικό ευδαιμονισμό, την υπερκατανάλωση και η αδιαφορία για τις ηθικοπνευματικές αξίες.
 - Η επικράτηση του ατομικισμού, του στείρου ανταγωνισμού και το πνεύμα συμφερολατρίας.
 - Τα έντονα κοινωνικά προβλήματα, όπως η ανεργία, οι αδικίες, τα αναξιοκρατικά φαινόμενα που έρχονται σε αντίθεση με την υγιή και ιδεαλιστική φύση των νέων ανθρώπων και τους οδηγούν στην άρνηση και στον αγώνα για μεταρρυθμίσεις.
 - Ο σύγχρονος βιομηχανοποιημένος και αστικοποιημένος τρόπος ζωής: η τυποποίηση, το άγχος, ο συνωστισμός και ταυτόχρονα η ανωνυμία περιορίζουν το ζωτικό χώρο έκφρασης των νέων, συνθλίβουν την προσωπικότητα τους, τους εξωθούν στην άρνηση αυτού του αλλοτριωτικού μοντέλου ζωής.
 - Η κρίση της δημοκρατίας: ο συγκεντρωτισμός της εξουσίας, η έλλειψη ευκαιριών στους νέους για συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων.
 - Τα παγκόσμια προβλήματα: το οικολογικό, η απειλή της ειρήνης (κακή χρήση επιστήμης και τεχνολογίας), η βία, η πείνα στον Τρίτο Κόσμο και η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, παρά την όλη εξέλιξη, εγείρουν την αγανάκτηση των νέων και τους οδηγούν στην αμφισβήτηση του κατεστημένου.

β' ζητούμενο

Οι απόψεις του συγγραφέα για το ασυμβίβαστο πνεύμα των νέων επαληθεύονται στην εποχή μας.

[σύντομη αναφορά στα κυριότερα φαινόμενα (προβλήματα) του πρώτου ερωτήματος που αποτελούν αίτια της νεανικής αμφισβήτησης.]

Υπάρχει, όμως, ένα ποσοστό νέων που καταλήγουν σε άμετρη αντίδραση, σε γενικευμένη άρνηση. Ξεσπούν, καταγγέλλουν τα πάντα (σχολείο, σπίτι, πολιτικούς, Μ.Μ.Ε. κ.ά.) και οδηγούνται στο μηδενισμό, τη βία / τρομοκρατία, το χουλιγκανισμό, την αναρχία, τα ναρκωτικά, την αποχή από τα κοινά (αντιπαραδοσιακό πνεύμα). Οι λόγοι για τους οποίους οι νέοι ενδέχεται να οδηγηθούν σ' αυτή τη συμπεριφορά, είναι:

- Η έλλειψη παιδείας, η ανευθυνότητα.
- Η απουσία ουσιαστικών ενδιαφερόντων.
- Ο άγονος μιμητισμός και τα αρνητικά πρότυπα.
- Ο εγωισμός / η εμπάθεια.
- Η προκατάληψη και ο φανατισμός.
- Ο άκριτος φιλελευθερισμός ή ο αυταρχισμός και η υπερπροστασία των γονέων, οι αρνητικές εμπειρίες, η εξυτηρέτηση συμφερόντων κ.ά.
- Το γεγονός ότι οι νέοι είναι «αντί» (παρορμητικότητα).

Επίλογος

Χωρίς, λοιπόν την υγιή αμφισβήτηση ο άνθρωπος μένει στάσιμος και ο πολιτισμός «βαλτώνει». Γι' αυτό οι νέοι, πλασμένοι από τη φύση τους για το καλύτερο, οφείλουν με άξονα τη δημιουργική αμφισβήτηση να ξεπεράσουν τα εμπόδια που θέτει ο σύγχρονος τρόπος ζωής. Μόνο έτσι θα καταφέρουν να ανοίξουν νέους δρόμους, θεμελιωμένους στην υπευθυνότητα και το διαρκή αγώνα.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η επιθυμία του εφήβου να αποκτήσει μια επιθυμητή και αποδεκτή εικόνα για τον εαυτό του φαίνεται ότι είναι ένας από τους πιο σημαντικούς και καθοριστικούς παράγοντες που διαμορφώνουν τη συμπεριφορά του. Οι γονείς και οι δάσκαλοι, με όσα λένε και πράττουν, συμβάλλουν στη δημιουργία της αίσθησης που έχει ο έφηβος για την προσωπική του αξία. Η ίδια η ύπαρξη μπορεί να θεωρηθεί από τον έφηβο λιγότερο σημαντική από τη διατήρηση μιας θετικής εικόνας του εαυτού του, μια και αυτή η εικόνα έχει να κάνει με το σεβασμό και την υπερηφάνεια του ατόμου. Είναι φανερό πόσο οι έφηβοι στενοχωριούνται, όταν οι ενήλικες που συμπαθούν τους κατακρίνουν **ακατάπαστα**. Κάθε απειλή της αυτοεκτίμησης είναι σαν να στρέφεται και εναντίον της ίδιας της ύπαρξης του ατόμου.

Τα παιδιά από πολύ νωρίς στη ζωή τους υιοθετούν πολύπλοκους τρόπους, τους «μηχανισμούς άμυνας», όπως τους ονομάζουμε, για να αντιμετωπίσουν τις απειλές που δέχονται από τους σημαντικούς για αυτά ενήλικες. Αυτοί οι μηχανισμοί συντελούν στην εξομάλυνση του άγχους και των αποτυχιών και στην προστασία της ακεραιότητας του Εγώ, με το να αυξάνουν το αίσθημα της προσωπικής αξίας. Σε ένα μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούμε τους μηχανισμούς άμυνας ασυνείδητα. Ένας από τους βασικούς σκοπούς για τους οποίους υιοθετούμε τους μηχανισμούς άμυνας είναι η μείωση της έντασης και του άγχους. Το άτομο, λοιπόν, κάνει τις επιλογές του και οργανώνει τη δραστηριότητά του με τέτοιο τρόπο, ώστε να μειώσει και — αν είναι δυνατόν — να αποφύγει το άγχος, τον πόνο ή όποια άλλη ταλαιπωρία.

[...] Εκτός από τις ποικίλες αγωνίες που συνοδεύουν τη συναισθηματική κατάσταση των εφήβων εξαιτίας της ίδιας της εφηβείας και των ιδιαίτερων δυσκολιών που μπορεί να εμφανιστούν στην προσωπική και οικογενειακή ζωή των μαθητών, ένα ιδιαίτερα κυρίαρχο άγχος είναι αυτό της σχολικής επιτυχίας και της πορείας τους μετά το σχολείο.[...] Ο φόβος της αποτυχίας, η ανασφάλεια για το τέλος της σχολικής ζωής, ο άγνωστος και απειλητικός κόσμος των ενήλικων επιβαρύνουν τη συναισθηματική κατάσταση των παιδιών, επηρεάζοντας με ποικίλους τρόπους και τη συμπεριφορά τους. Το να πετύχει ένας έφηβος στις εξετάσεις του, να έχει υψηλές επιδόσεις και να καταφέρει να μπει στο πανεπιστήμιο, στο πολυτεχνείο ή σε κάποια άλλη σχολή είναι σίγουρα ένα ικανοποιητικό γεγονός, στο βαθμό που ακολουθεί τις επιλογές και τις επιθυμίες του. Θα ήταν όμως υπερβολή να ισχυριστούμε ότι είναι ταυτόχρονα και η **βασική** προϋπόθεση μιας ευτυχισμένης ενήλικης ζωής.

Η σχολική αποτυχία δε συνεπάγεται απαραίτητα αποτυχία και στη ζωή. Αρκετοί «κακοί» μαθητές κερδίζουν αξιοπρεπώς τα προς το ζην, παντρεύονται, αποκτούν παιδιά και **θεωρούν** τον εαυτό τους ευτυχισμένο. Αντίθετα, ορισμένοι «καλοί» μαθητές καταλήγουν να έχουν μια δυστυχισμένη ζωή. Η παραπάνω διαπίστωση ας μην ερμηνευθεί ως υποτίμηση της σχολικής επιτυχίας, αλλά ως μια **προσπάθεια** για την αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας, η οποία δεν οδηγεί απαραίτητα στην εγκληματικότητα, στα ναρκωτικά

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ή στην ανεργία. Σε αρκετές περιπτώσεις, παρά τη σχολική επιτυχία, συναισθηματικές ή κοινωνικές δυσκολίες εμποδίζουν ορισμένους να χρησιμοποιήσουν τα διπλώματα ή τις γνώσεις τους. Οι άνθρωποι αναζητούν την ικανοποίηση και την ευχαρίστηση στη ζωή τους, ενώ προσπαθούν να αποφύγουν τον πόνο και τη δυστυχία. Η πραγματικότητα της κάθε εποχής παρεμβαίνει άλλοτε διευκολύνοντας και άλλοτε εμποδίζοντας την προσπάθεια του ανθρώπου να είναι ευτυχής. Οι ανθρώπινες σχέσεις είναι πολύπλοκες και συχνά επιφυλάσσουν απογοητεύσεις και οδύνη. Η επιλογή της απομόνωσης, δηλαδή η απομάκρυνση από τους άλλους, ως μια προστασία από τον πόνο που προκαλείται από τις ανθρώπινες σχέσεις, δεν οδηγεί παρά μόνο στην «ευτυχία» της ησυχίας.

Το άγχος μπροστά σε μια καινούρια εμπειρία ή αναμενόμενη αλλαγή είναι πραγματικά απαραίτητο για τη συναισθηματική και διανοητική μας ανάπτυξη. Το υπερβολικό άγχος, όμως, μπορεί να μας οδηγήσει σε πλήρη ανικανότητα να αντεπεξέλθουμε στη νέα κατάσταση ή στην υιοθέτηση αμυντικών μέτρων, τα οποία παρεμποδίζουν την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού μας. Η ικανότητα να αντιμετωπίζουμε το άγχος εξαρτάται από την εσωτερική μας σταθερότητα και από την ικανότητά μας να αναπτύσσουμε μια εσωτερική αίσθηση ασφάλειας. Με ποιον τρόπο; Αξιοποιώντας κάθε φορά τα υποστηρικτικά μέσα που διαθέτουμε σε σχέση με τον εαυτό μας, τους σημαντικούς ανθρώπους στη ζωή μας και το περιβάλλον μας.

Ζωή Κασαπίδου - Μαρία Μαραγκίδη, *Ψυχική Υγεία - Διαπροσωπικές Σχέσεις*,
ΥΠ.Ε.Π.Θ. - Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Αθήνα 2000.
(Διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων το παρακάτω απόσπασμα της πρώτης παραγράφου: **«Οι γονείς και οι δάσκαλοι, με όσα λένε και πράττουν, συμβάλλουν στην δημιουργία της αίσθησης που έχει ο έφηβος για την προσωπική του αξία.»**.

Μονάδες 11

B.2.α. Να βρείτε τον κυρίαρχο τρόπο πειθούς στην τέταρτη παράγραφο (**Η σχολική ... ησυχίας.**) καθώς και ένα μέσο πειθούς που τον υποστηρίζει. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 4).

β. Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της δεύτερης παραγράφου. **«Τα παιδιά ... ταλαιπωρία.»**. (Μονάδες 3).

Μονάδες 7

B.3.α. Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική-παθητική) στις παρακάτω προτάσεις της δεύτερης παραγράφου και να την μετατρέψετε στην αντίθετή της. **«Τα παιδιά από πολύ νωρίς στη ζωή τους υιοθετούν πολύπλοκους τρόπους»** και **«Σε ένα μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούμε τους μηχανισμούς άμυνας ασυνείδητα.»**. (Μονάδες 4).

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- β. Να αιτιολογήσετε την χρήση των εισαγωγικών στις παρακάτω περιπτώσεις:
2^η παράγραφος: «**μηχανισμούς άμυνας**»
4^η παράγραφος: «**κακοί**» μαθητές
4^η παράγραφος: «**ευτυχία**» της ησυχίας (Μονάδες 3).

Μονάδες 7

Β.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **ακατάπαυστα, βασική, θεωρούν, προσπάθεια, καινούρια.** (Μονάδες 5).

- β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: σημαντική, αυξάνουν, ασυνείδητα, άγνωστος, κερδίζουν. (Μονάδες 5).

Μονάδες 10

Γ.1. Σε διαδικτυακή συνάντηση νέων από όλο τον κόσμο με θέμα «Άγχος και Νέοι» να εκθέσετε, σε ένα άρθρο 500-600 λέξεων, τις απόψεις σας σχετικά με:

- α)** τα προβλήματα και τις συνθήκες που προκαλούν, κατά τη γνώμη σας, το άγχος στη σύγχρονη εποχή και
β) τις προϋποθέσεις με τις οποίες το άγχος θα ελέγχεται και ενδεχομένως θα αποβαίνει δημιουργικό.

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Απαντήσεις στα θέματα των Εισαγωγικών Εξετάσεων

τέκνων Ελλήνων του Εξωτερικού και

τέκνων Ελλήνων Υπαλλήλων στο εξωτερικό 2013

A1. Το κείμενο αναφέρεται στους λόγους δημιουργίας άγχους στους νέους και σε τρόπους χειρισμού του. Η συμπεριφορά ενός εφήβου αλλά και η ίδια η ύπαρξή του επηρεάζονται από την ανάγκη του να προβάλλει μια θετική εικόνα του εαυτού του. Μέσω «μηχανισμών άμυνας» τα παιδιά προσπαθούν να μετριάσουν το άγχος τους, διατηρώντας αλώβητη την αυτοεκτίμησή τους. Βασική πηγή άγχους αποτελεί η επιτυχία στις σχολικές εξετάσεις και η ανησυχία για την περαιτέρω κοινωνικοποίηση. Διαπιστώνεται ότι η σχολική αποτυχία ούτε συνεπάγεται δυστυχία ούτε προκαλεί παραβατικότητα. Στην άλλη πλευρά, η επιτυχία δεν είναι συνυφασμένη με την ευτυχία, καθώς κλονίζεται συχνά από τις κοινωνικές συνθήκες, τα συναισθηματικά προβλήματα και γενικότερα τις συγκυρίες. Καταληκτικά επισημαίνεται πως το άγχος στην ακραία του μορφή θέτει εμπόδια στις αποδόσεις του ατόμου και για την αποπομπή του προτείνεται η δημιουργία ασφάλειας μέσω του κοινωνικού περιβάλλοντος του καθενός.

B1. Πράγματι, οι γονείς και οι δάσκαλοι, με όσα λένε και πράττουν, συμβάλλουν στην δημιουργία της αίσθησης που έχει ο έφηβος για την προσωπική του αξία. Κατά την εφηβεία ο νέος βιώνει έντονες ψυχολογικές διακυμάνσεις: από τη χαρά στη λύπη, από τον ακραίο ενθουσιασμό στην πλήρη απογοήτευση. Συχνά φαινόμενα αποτελούν η ανασφάλεια, η επιθετικότητα, οι εκρήξεις θυμού, η έλλειψη εμπιστοσύνης και αυτοπεποίθησης. Μέσα σε αυτήν την συναισθηματική αστάθεια, οι γονείς και οι δάσκαλοι, μέσω της γόνιμης κριτικής, του επαίνου και της καθοδήγησης, μπορούν να εξαλείψουν τις αδυναμίες του νέου και να τον ενθαρρύνουν για νέες προσπάθειες. Στην

αντίθετη περίπτωση, θα οδηγήσουν σε προσβολή της αξιοπρέπειάς του και σε μείωση της αυτοεκτίμησής του. Συνεπώς, στόχος των φορέων κοινωνικοποίησης επιβάλλεται να είναι η στήριξή τους κατά το διάστημα που ο νέος διαπλάθει τον χαρακτήρα του.

B2. α. Κυρίαρχος τρόπος πειθούς: η επίκληση στη λογική.

Μέσα πειθούς: επιχειρήματα και τεκμήρια (παραδείγματα, αλήθειες, γεγονότα).

«Αρκετοί καλοί .. δυστυχισμένη ζωή».

β. Η δομή της δεύτερης παραγράφου διαρθρώνεται ως εξής :

Θεματική περίοδος : «Τα παιδιά ... ενήλικες».

Λεπτομέρειες : «Αυτοί οι μηχανισμοί ... άγχους ».

Κατακλείδα : «Το άτομο ... ταλαιπωρία».

B3. α. «Τα παιδιά από πολύ νωρίς στη ζωή τους υιοθετούν πολύπλοκους τρόπους».

Η σύνταξη είναι ενεργητική. Η μετατροπή της σε παθητική:

Πολύπλοκοι τρόποι υιοθετούνται από τα παιδιά από πολύ νωρίς στη ζωή τους.

«Σε ένα μεγάλο βαθμό χρησιμοποιούμε τους μηχανισμούς άμυνας ασυνείδητα».

Η σύνταξη είναι ενεργητική. Η μετατροπή της σε παθητική:

Οι μηχανισμοί άμυνας χρησιμοποιούνται σε ένα μεγάλο βαθμό ασυνείδητα.

β. «μηχανισμούς άμυνας»: ειδική ορολογία / μεταφορά

«κακοί» μαθητές: μεταφορά / ειρωνεία

«ευτυχία» της ησυχίας : ειρωνεία

B4. α. ακατάπαυστα = ασταμάτητα, αδιάκοπα, συνεχώς

βασική = κύρια, θεμελιώδης, ουσιαστική

θεωρούν = κρίνουν

προσπάθεια = απόπειρα

καινούρια = νέα

β. σημαντική ≠ ασήμαντη

αυξάνουν ≠ μειώνουν

ασυνείδητα ≠ συνειδητά

άγνωστος ≠ γνωστός

κερδίζουν ≠ χάνουν

Γ1. Κειμενικό είδος: άρθρο

Τίτλος:

Ενδεικτικός πρόλογος

Το άγχος χαρακτηρίζεται ως «ασθένεια του αιώνα μας». Η κυρίαρχη αντίληψη είναι πως αποτελεί ψυχοσωματική ασθένεια που παραλύει τις δημιουργικές δυνάμεις του ανθρώπου και του αφαιρεί τη δυνατότητα της χαράς. Μια άλλη άποψη όμως το θεωρεί κίνητρο που δεν επιτρέπει στον άνθρωπο να εφησυχάσει, αλλά τον οδηγεί στη δράση, στην πρόοδο και στη χαρά της δημιουργίας. Αναζητώντας τα αίτια του προβλήματος, ίσως ο άνθρωπος καταφέρει να υπερνικήσει το παθολογικό άγχος και να αξιοποιήσει υπό ορισμένες προϋποθέσεις τη θετική του μορφή.

Κύριο μέρος

α' ζητούμενο: τα προβλήματα και οι συνθήκες που προκαλούν άγχος στη σύγχρονη εποχή

- Η στείρα τεχνοκρατική αντίληψη απομάκρυνε το άτομο από την πνευματική καλλιέργεια, με συνέπεια την έλλειψη εσωτερικής πληρότητας, την ψυχική ανισορροπία, την απαισιοδοξία και το άγχος. Επιπλέον, η υπερεξειδίκευση τυποποίησε την εργασία και μείωσε τον προσωπικό ελεύθερο χρόνο, ενώ υποδούλωσε τον άνθρωπο στη μηχανή και τον μετέτρεψε σε όργανο της παραγωγής, με τίμημα το έντονο εργασιακό άγχος.

- Η θεοποίηση του χρήματος και η διόγκωση των ανθρώπινων αναγκών, που προκάλεσαν η μόδα, η διαφήμιση και, γενικότερα, τα μέσα ενημέρωσης, εγκλωβίζουν το άτομο στον υπερκαταναλωτισμό και το μαζοποιούν. Κατά συνέπεια, ο άνθρωπος εθίζεται στο κυνήγι του κέρδους και στον ανελέητο ανταγωνισμό, γίνεται ανικανοποίητος, άπληστος, κερδομανής, γι' αυτό βιώνει την ψυχική κόπωση και το άγχος.
- Οι πολλαπλές απαιτήσεις της εποχής, οι σύνθετοι ρόλοι που αναλαμβάνει το άτομο, το μόνιμο άγχος των υποχρεώσεων, η προσπάθεια για αναγνώριση, για κοινωνική δύναμη και κύρος, αναμφίβολα, αποτελούν λόγους έντονου στρες. Η σύγχρονη ζωή φέρει τον άνθρωπο σε διαρκή εγρήγορση και αναμονή, ώστε να είναι ευέλικτος και ευπροσάρμοστος αλλά και να αντέχει την υπερβολική ψυχολογική πίεση.
- Η απομάκρυνση από το φυσικό τρόπο διαβίωσης σε συνδυασμό με το «αβίωτο» των μεγαλουπόλεων (γρήγοροι ρυθμοί ζωής, κυκλοφοριακό χάος, συνωστισμός, τυποποιημένη ζωή και επικοινωνία, μοναξιά κ.λπ.) υποβάλλουν το σύγχρονο άνθρωπο σε βιολογική αλλά και ψυχική δοκιμασία.
- Η αμφισβήτηση αξιών, η ιδεολογική σύγχυση, η έλλειψη οραματισμού, πίστης σε υψηλούς στόχους - ιδανικά, ισοπέδωσαν τον ψυχισμό του ατόμου και επέφεραν ηθική εξαχρείωση. Ο άνθρωπος νιώθει πλέον μετέωρος, αδύναμος να βρει στήριγμα στη ζωή του.
- Η κατίσχυση φαινομένων κοινωνικής νοσηρότητας (λ.χ. έξαρση επιθετικότητας, εγκληματικότητας, χρήσης ναρκωτικών κ.ά.) προξενούν αγωνία, ανασφάλεια και εν γένει ψυχική πίεση στο σύγχρονο άνθρωπο.
- Ο συγκεντρωτισμός της εξουσίας, η υπονόμηση της δημοκρατίας, η ευνοιοκρατία, τα ζωτικά προβλήματα (π.χ. ανεργία, οικονομική δυσπραγία, αδικίες), η οικολογική καταστροφή, οι πολεμικές εστίες, η απειλή των πυρηνικών, οι διεθνείς οικονομικές εξελίξεις αλλά και, γενικότερα, η αίσθηση της ανεξέλεγκτης μεταβολής των πάντων (αντιλήψεις, συμπεριφορές, συνήθειες πρακτικές) επιφέρουν αβεβαιότητα, ανασφάλεια και φόβο για το μέλλον της ανθρωπότητας, κυρίως στη νεολαία.
- Η δυσλειτουργία των φορέων αγωγής, όπως αυτή καταδεικνύεται από την καταπίεση ή την άμετρη ελευθερία στην οικογένεια, τους αλληλοσυγκρουόμενους γονεϊκούς ρόλους κ.ά., τις υπερβολικές σχολικές απαιτήσεις, τη βαθμοθηρία, το σύστημα εξετάσεων αλλά και η αρνητική επίδραση των Μ.Μ.Ε., με την παραπληροφόρηση ή την προβολή αρνητικών προτύπων, συνθλίβουν την προσωπικότητα του ατόμου και γεμίζουν με άγχος την ψυχή του.

β' ζητούμενο: προϋποθέσεις με τις οποίες το άγχος θα ελέγχεται και θα αποβαίνει δημιουργικό

A. Άτομο

Επειδή το άγχος λειτουργεί ως παθολογική ψυχική κατάσταση, απαιτεί ριζική αντιμετώπιση με αλλαγή του τρόπου ζωής. Γι' αυτό χρειάζεται:

- Μέριμνα για ψυχοπνευματική καλλιέργεια με την απόκτηση ποικίλων ενδιαφερόντων, όπως είναι η ενασχόληση με την τέχνη, με γνήσιες μορφές ψυχαγωγίας, με τον αθλητισμό, η συμμετοχή σε συλλόγους, οργανώσεις, ομίλους.
- Εγκράτεια, ιεράρχηση εφικτών στόχων και αναγκών το άτομο επιβάλλεται να μη γίνεται άθυρμα της διαφήμισης, του καταναλωτισμού και της υλικής ευδαιμονίας, αλλά να πραγματοποιεί ενδοσκόπηση και αυτοκριτική στοχεύοντας στην κατάκτηση της αυτογνωσίας.
- Πίστη σε ηθικές αξίες και ιδανικά, επιδίωξη ουσιαστικής νοηματοδότησης της ζωής.
- Αποκατάσταση των σχέσεων με το συνάνθρωπο με αλtruισμό, αλληλεγγύη, αλληλοκατανόηση, φιλία, αγάπη. Η προσπάθεια για σύναψη ορθών διαπροσωπικών σχέσεων απαιτεί ειλικρινή και ουσιαστική επικοινωνία, κατανόηση και γνήσιο ενδιαφέρον.
- Ομαλή ένταξη στην κοινωνία και στην παραγωγική διαδικασία με δημιουργική αφομοίωση των κανόνων και των αξιών τους.
- Προσπάθεια για αποβολή της καθημερινής έντασης ανακτώντας την επαφή με τη φύση.

B. Φορείς κοινωνικοποίησης

Η άρση των αρνητικών εικόνων της σύγχρονης ζωής, που πυροδοτούν το άγχος, προϋποθέτει:

- Συμπόρευση τεχνικού και πνευματικού πολιτισμού με αδιάλειπτη προσπάθεια για εξισορρόπηση υλικοτεχνικού γιγαντισμού και ηθικοπνευματικού νανισμού.
- Παροχή ανθρωπιστικής παιδείας, προκειμένου να σφυρηλατηθούν ολοκληρωμένες, πολύπλευρες προσωπικότητες που θα διακρίνονται για τον αυτοέλεγχο, την αυτοκυριαρχία και την αυτογνωσία.
- Καλλιέργεια ηθικής, επικράτηση δικαιοσύνης και αξιοκρατίας, προάσπιση των δικαιωμάτων του ατόμου.
- Κράτος πρόνοιας, άσκηση κοινωνικής πολιτικής (π.χ. ίδρυση κέντρων ψυχολογικής υποστήριξης ατόμων, ενίσχυση πολιτιστικών κέντρων). Ο σύγχρονος αγχώδης άνθρωπος χρειάζεται αρωγή και καθοδήγηση, ώστε να αναλάβει πρωτοβουλίες, να γίνει δραστήριο και δημιουργικό μέλος της κοινωνίας, αποβάλλοντας το άγχος και τον πεσιμισμό.
- Μέριμνα για ομαλή κοινωνικοποίηση, παροχή επαγγελματικού προσανατολισμού, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, για την

καταπολέμηση της ανεργίας και της ανασφάλειας που βιώνει έντονα ο άνθρωπος για το μέλλον του.

- Βελτίωση των συνθηκών εργασίας μέσα σε ένα ανθρώπινο περιβάλλον, αποφυγή της τυποποίησης και της μονομέρειας.
- Αύξηση του ελεύθερου χρόνου και γόνιμη χρήση του σε αξιόλογες δραστηριότητες.
- Αναβάθμιση των συνθηκών ζωής στις μεγαλουπόλεις και μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ενδεικτικός επίλογος:

Το άγχος οφείλεται στον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας της κοινωνίας και επιτείνεται από τον τρόπο που αντιμετωπίζει ο καθένας τη ζωή του. Οι αρνητικές ψυχοσωματικές και κοινωνικές επιπτώσεις του μπορούν να περιοριστούν με την αλλαγή των συνθηκών ζωής και την αναθεώρηση των ατομικών και κοινωνικών στόχων και επιδιώξεων.

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Με ευχάριστη έκπληξη ανακαλύπτω χάρη σε εσάς πως είμαι ένας επιτυχημένος και, για να κυριολεκτήσω, πως με θεωρείτε σεις οι νέοι σαν επιτυχημένο. Ωστόσο, αναρωτιέμαι ποιος είναι πραγματικά ο φτασμένος, ο επιτυχημένος άνθρωπος στη ζωή. Και αυτή τη στιγμή μου έρχεται στον νου το ερώτημα του Guillaume Apollinaire: «Πότε φτάνει μία ατμομηχανή; Όταν τελειώσει κανονικά το δρομολόγιό της και φτάσει στον σταθμό του προορισμού της χωρίς κανείς να ασχοληθεί μαζί της ή όταν **εκτροχιασθεί** στον δρόμο και μιλούν όλες οι εφημερίδες γι' αυτή;». Μήπως αρκεί να βγεις έξω από τα συνηθισμένα μέτρα, από την αφάνεια για να θεωρηθείς ένας επιτυχημένος;

Προσωπικά πιστεύω πως η πραγματική επιτυχία στη ζωή είναι η απόκτηση της ψυχοδιανοητικής ισορροπίας που χαρίζει στο άτομο η ενέργεια της προσωπικότητάς του, μαζί με την ικανοποίηση που του προσφέρει η συνείδηση πως η ενέργεια αυτή είναι αυτοδύναμη. Είναι σαν μία χαρμόσυνη μυστική είδηση που αφορά στην αρχή μόνο τον εαυτό μας, έστω κι αν φτάσει καμιά φορά στα αυτιά μας από τον έξω κόσμο. Αυτό, όμως, απαιτεί ένα πολύ ψηλό όριο ψυχικής και ηθικής **αντοχής** που σπανίζει πολύ, ιδιαίτερα στην εποχή μας. Γι' αυτό πολύ λίγοι είναι εκείνοι που επιζητούν στη ζωή μια τέτοια επιτυχία, που είναι ωστόσο η μόνη και συνταυτίζεται μ' αυτό που ονομάζουμε ευτυχία.

Για μια τέτοια λοιπόν επιτυχία, μία είναι η συνταγή και πολύ απλή. Μόνο που το φάρμακο είναι λίγο πικρό. Αφού χαράξεις τον δρόμο που έταξες στον εαυτό σου και που ταιριάζει στην ιδιοσυγκρασία σου, στον χαρακτήρα σου και στις ψυχοδιανοητικές σου ικανότητες, πρέπει να τον **διαβείς** χωρίς παρεκκλίσεις και παρεκτροπές και να προσπαθήσεις με τις ίδιες σου δυνάμεις να φτάσεις στο τέρμα. Στο τέρμα που εσύ ο ίδιος έχεις προκαθορίσει. Χρειάζεται, όμως, κόπος πολύς και **συνεχής**, και μια ολάκερη ζωή πολλές φορές δεν αρκεί για να φτάσεις αυτοδύναμα σε μία κάποια κορυφή. Αυτό το μονοπάτι είναι δύσκολο και τραχύ κι αν φτάνουν μερικοί, πολλοί είναι εκείνοι που ξεμένουν στον δρόμο.

Και αν καταφέρεις να φθάσεις, πιθανόν να σε πιάσουν οι προβολείς της δημοσιότητας και να θεωρηθείς ακόμη ένας επιτυχημένος. Μα κι αν τύχει και βρεθείς έξω από την ακτίνα τους, πάλι θα είσαι ένας σωστός επιτυχημένος, γιατί θα βρεις στους λίγους μα εκλεκτούς που θα σε περιβάλλουν με την εκτίμησή τους, περισσότερη ίσως ζεστασιά από εκείνη που θα σου έδινε το ψυχρό πολλές φορές φως της δημοσιότητας.

Γι' αυτό οι περισσότεροι προτιμούν μια πιο εύκολη αναρρίχηση¹ κι έτσι χάρις στη φυσική τους ευκαμψία εισχωρούν πιο εύκολα μέσα στο πεδίο της δημόσιας προβολής. Και ενώ για την πρώτη περίπτωση υπάρχει μία μόνο και πολύ απλή συνταγή, για τούτη την παραπάνω οι συνταγές είναι πολλές και πιο σίγουρες. Δεν έχει κανείς παρά να διαλέξει εκείνη που ταιριάζει περισσότερο στην πνευματική, ψυχική και ιδιαίτερα στην ηθική ιδιοσυστασία του καθώς και στο κλίμα που ζει.

Μια καλοβαλμένη, παραδείγματος χάριν, και φροντισμένη βιτρίνα του εγώ ασκεί πολλές φορές τόση έλξη, που ο κόσμος αρκείται σ' αυτήν χωρίς να ενδιαφέρεται αν έχει μέσα στο κατάστημα το ανάλογο εμπόρευμα και ποια είναι η ποιότητά του. Έτσι, η λάμψη

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

μιας στιλπνής² επιφάνειας θαμπώνει τους ανθρώπους και ιδιαίτερα εκείνους που τα μάτια τους έχουν μια ευπάθεια στο ισχυρό φως και δεν εξετάζουν τι λογής μέταλλο είναι αυτό που τους τυφλώνει με την ακτινοβολία του.

Αναμφισβήτητα, η προβολή του *εγώ* αποτελεί μία φυσιολογική ψυχοβιολογική ανάγκη. Και η τοποθέτησή του σε όσο το δυνατό υψηλότερο υπόβαθρο χαρίζει στο άτομο μία μεγάλη ικανοποίηση που μετατρέπεται σε αγαλλίαση, όταν η κοινή γνώμη ρίξει απάνω του τους προβολείς της. Έτσι, η επιτυχία δεν εξαρτάται μόνο από το ύψος που θα τοποθετήσουμε το *εγώ* μας αλλά και από τη λάμψη που θα του δώσει μία δημόσια προβολή.

Προσωπικά, είτε από ψυχική ιδιοσυστασία είτε από χαρακτήρα και αγωγή, πίστεψα περισσότερο στην αμέτρητη ικανοποίηση που σου προσφέρει μία δύσκολη αναρρίχηση στη ζωή παρά στη χαρά που σου δίνει η εύκολη και γρήγορη άφιξη στην κορυφή.

¹αναρρίχηση: σκαρφάλωμα, ανέβασμα

²στιλπνή: λαμπερή, γυαλιστερή

Άγγελος Κατακουζηνός, *Ο επιτυχημένος άνθρωπος*,
από το βιβλίο «Άγγελος Κατακουζηνός ο Βαλής μου»,
Λ. Κατακουζηνού, Αθήνα 2013, εκδ. Μικρή Άρκτος
(Διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μια παράγραφο 80-100 λέξεων το περιεχόμενο του αποσπάσματος που ακολουθεί: «**πίστεψα περισσότερο στην αμέτρητη ικανοποίηση που σου προσφέρει μία δύσκολη αναρρίχηση στη ζωή παρά στη χαρά που σου δίνει η εύκολη και γρήγορη άφιξη στην κορυφή**».

Μονάδες 11

B.2.α. Να βρείτε τον κυρίαρχο τρόπο πειθούς στην πρώτη παράγραφο (**Με ευχάριστη έκπληξη ... ένας επιτυχημένος**;) και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας. (Μονάδες 4)

β. Ποια νοηματική σύνδεση εκφράζουν οι διαρθρωτικές λέξεις;

Όστούσο (στην πρώτη παράγραφο)

Όταν (στην πρώτη παράγραφο)

Έτσι (στην έβδομη παράγραφο)

είτε...είτε (στην όγδοη παράγραφο). (Μονάδες 4)

Μονάδες 8

B.3.α. Να εντοπίσετε στο κείμενο που σας δόθηκε και να καταγράψετε τέσσερα χαρακτηριστικά παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. (Μονάδες 4)

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

β. Τι θέλει να πετύχει ο συγγραφέας με τη χρήση της ερώτησης στο τέλος της πρώτης παραγράφου; (Μονάδες 2)

Μονάδες 6

Β.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις χωρίς να αλλάζει το νόημα του κειμένου: **εκτροχιαστεί, αντοχής, διαβείς, συνεχής, αναμφισβήτητα.** (Μονάδες 5)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: ευχάριστη, τραχύ, ευκαμψία, δημόσιας, αγαλλίαση. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ.1. Το τελευταίο τεύχος του σχολικού σας περιοδικού έχει ως θέμα την επιτυχία στη ζωή. Να γράψετε ένα άρθρο 500-600 λέξεων στο οποίο να αναφέρετε:

α. Ποια, κατά τη γνώμη σας, είναι τα χαρακτηριστικά του επιτυχημένου ανθρώπου στη σύγχρονη εποχή και β. ποιοι είναι οι παράγοντες που μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση αυτών των χαρακτηριστικών;

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 7 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Οι Ολυμπιακοί αγώνες αποτελούν ένα υπέροχο αθλητικό γεγονός. Η **αφή** της Ολυμπιακής φλόγας στον ιερό τόπο της Ολυμπίας, η πολυήμερη διαδρομή της σε πολλές χώρες του πλανήτη μας, σαν σύμβολο ειρήνης και συναδέλφωσης των λαών, η φαντασμαγορική τελετή έναρξης των Ολυμπιακών αγώνων, η διεξαγωγή των ατομικών και ομαδικών αθλημάτων και η καταπληκτική τελετή λήξης τους συγκινούν και εντυπωσιάζουν όσους τα παρακολουθούν. Η **αθάνατη** ιδέα του Ολυμπισμού επιτυγχάνει, με τον καλύτερο τρόπο, τη συναδέλφωση των λαών μέσα από την αγωνιστική άμιλλα¹ των αθλητών.

Κρίνουμε εδώ σκόπιμο να κάνουμε μερικές σκέψεις για τη σημασία στη ζωή των ανθρώπων τόσο της γυμναστικής όσο και της άθλησης, αφού αυτές εξασφαλίζουν τη σωματική υγεία, πλάθουν γερά και αρμονικά το ανθρώπινο κορμί και καλλιεργούν τις απαραίτητες δεξιότητες που απαιτεί κάθε άθλημα, ενώ **παράλληλα συμβάλλουν** και στην ομαλή ψυχοπνευματική ζωή του ανθρώπου.

Από την ενότητα ψυχής και σώματος πηγάζει ένα υπέρτατο χρέος, η παράλληλη άσκηση του σώματος και του πνεύματος. Την αλήθεια αυτή είχαν αντιληφθεί πρώτοι οι πρόγονοί μας από τους Ομηρικούς ακόμα χρόνους. Και αργότερα, στην κλασική περίοδο του Ελληνισμού, τότε που το ελληνικό πνεύμα με τους μεγάλους φιλοσόφους είχε κατακτήσει τη γνώση και τη σοφία, η γυμναστική του σώματος έπαιζε πρωταρχικό ρόλο. Ο «καλός κάγαθος» ήταν ο ιδεώδης τύπος του ανθρώπου, τον οποίο επεδίωκε η αγωγή των ελληνοπαίδων.

Αξίζει να τονιστεί η μεγάλη συμβολή της γυμναστικής και της άθλησης στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου. Πρώτο και βασικό αγαθό είναι η φυσική ανάπτυξη του σώματος και η εξασφάλιση της σωματικής υγείας. Η υγεία, χωρίς άλλο, είναι υπέρτατο αγαθό και ο μεγαλύτερος πλούτος. Όταν ο άνθρωπος είναι υγιής, χαίρεται και απολαμβάνει τη ζωή και έχει τις δυνάμεις για περισσότερη ανάπτυξη και δράση στον ψυχοπνευματικό του τομέα. Άλλωστε, η γυμναστική καλλιεργεί πνευματικές και ψυχικές αρετές, όπως είναι η θέληση, το έλλογο θάρρος, η αυτοπεποίθηση, η προσπάθεια, η προσοχή, η πειθαρχία, η αρμονία και η ακρίβεια, αρετές που πρέπει να κοσμούν την ανθρώπινη ύπαρξη. Και όταν ο αγωνιζόμενος συμμετέχει σε ομαδικά παιχνίδια, τότε καλλιεργεί τη συνεργασία, την ομαδικότητα, την κοινωνικότητα, τον σεβασμό και την αναγνώριση της αντίπαλης ομάδας, την υποταγή του «εγώ» στη συνολική βούληση και στόχευση, αρετές απαραίτητες για την κοινωνική συμβίωση των ατόμων.

Η ώρα της γυμναστικής χαλαρώνει το άτομο από το στρες της ζωής, από τις μέριμνες και τις φροντίδες της καθημερινότητας, το ελευθερώνει και ανανεώνει τις δυνάμεις του για τον αγώνα της ζωής. Χαρακτηριστική είναι η επίδραση της γυμναστικής στους μαθητές των σχολείων, όπου, ένεκα της αυξημένης κινητικότητας της νεαρής ηλικίας τους, έρχονται με την ώρα της γυμναστικής να αντισταθμίσουν την καθιστική στα θρανία στάση τους που απαιτεί η διδασκαλία των άλλων μαθημάτων. Το γεγονός αυτό μας κάνει να μην θεωρούμε υπερβολή το ρηθέν υπό του Rousseau ότι: «η σωματική αγωγή αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται ολόκληρο το οικοδόμημα της αγωγής».

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Για να έχουμε, όμως, τα αγαθά αποτελέσματα της γυμναστικής και της άθλησης, θα πρέπει αγωνιζόμενοι και παράγοντες να πιστεύουν και να καλλιεργούν την ευγενή άμιλλα που δημιουργεί την έφεση για συνεχή υπέρβαση, η οποία, ως αγωνιστική τάση, κυριαρχεί σε όλο το ψυχοσωματικό τους «είναι». Και γίνεται η τάση αυτή τρόπος ζωής. Ο καλός αθλητής που θέλει επιτυχώς να αγωνίζεται πρέπει να διάγει και βίο σωστό, μακριά από καταχρήσεις, ναρκωτικά και έκλυτη ζωή. Ο αθλητισμός, συνεπώς, εξασφαλίζει μια συνετή, μετρημένη και ηθική ζωή στους αθλούμενους. Τον υγιή αθλητισμό πρέπει να περιφρουρήσουμε από τους σύγχρονους κινδύνους που τον απειλούν, όπως είναι ο παθιασμένος πρωταθλητισμός με τη χρήση αναβολικών, ο άτεγκτος επαγγελματισμός με την προκλητική και αστρονομική χρηματική εξαγορά των ικανών αθλητών, η εμπορευματοποίηση των αγώνων, ο φανατισμός και η βία στα γήπεδα από τους φανατικούς οπαδούς και τους χούλιγκαν και τόσα άλλα **δυσμενή** φαινόμενα.

¹άμιλλα: συναγωνισμός χωρίς αντιπαλότητα

Δημήτρης Μαρκόπουλος, Η αξία της γυμναστικής και της άθλησης,
από το περιοδικό *Φιλοσοφία και Παιδεία*, τεύχος 47- 48
Αθήνα 2008 (Διασκευή).

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A.1. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (100 - 120 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε σε μία παράγραφο 80 - 100 λέξεων το περιεχόμενο του αποσπάσματος που ακολουθεί: «**Η αθάνατη ιδέα του Ολυμπισμού επιτυγχάνει, με τον καλύτερο τρόπο, τη συναδέλφωση των λαών μέσα από την αγωνιστική άμιλλα των αθλητών**».

Μονάδες 10

B.2.α. Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης στην έκτη παράγραφο του κειμένου (**Για να έχουμε, όμως, τα αγαθά αποτελέσματα της γυμναστικής...άλλα δυσμενή φαινόμενα**) και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με τις αντίστοιχες αναφορές. (Μονάδες 4)

β. Ποια νοηματική σχέση εκφράζουν οι παρακάτω διαρθρωτικές λέξεις;

Όταν (το πρώτο στην τέταρτη παράγραφο)

Άλλωστε (στην τέταρτη παράγραφο)

όμως (στην έκτη παράγραφο)

Και (στην έκτη παράγραφο, τέταρτη σειρά). (Μονάδες 4)

Μονάδες 8

B.3.α. Να εντοπίσετε στο κείμενο που σας δόθηκε και να καταγράψετε τρία χαρακτηριστικά παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας. (Μονάδες 3)

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

β. Να αιτιολογήσετε τη χρήση των εισαγωγικών στις παρακάτω περιπτώσεις:

«καλός κάγαθος»

«η σωματική αγωγή αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία στηρίζεται ολόκληρο το οικοδόμημα της αγωγής». (Μονάδες 4)

Μονάδες 7

Β.4.α. Να δώσετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις χωρίς να αλλάζει το νόημα του κειμένου: **αφή, αθάνατη, παράλληλα, συμβάλλουν, δυσμενή.** (Μονάδες 5)

β. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: επιτυγχάνει, ενότητα, αργότερα, πλούτος, υγιής. (Μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ.1. Το τελευταίο τεύχος της σχολικής σας εφημερίδας έχει ένα αφιέρωμα στη γυμναστική και στην άθληση. Να γράψετε ένα άρθρο 500-600 λέξεων στο οποίο να αναφέρετε:

α. Ποια είναι τα οφέλη της γυμναστικής και της άθλησης για τον σύγχρονο άνθρωπο και β. πώς όλοι μας, ανεξαρτήτως ηλικίας, μπορούμε να εντάξουμε τη γυμναστική και την άθληση στη ζωή μας;

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17:00.

**ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 3 ΣΕΛΙΔΕΣ